

ARGUMENTUM

news opinion analysis

Edicion special

DISA REFLEKTIME RRETH KINËS

Special edition

**Some
Observations
on China**

“Kina është e përkushtuar të ndërtojë një botë paqeje të qëndrueshme përmes dialogut dhe konsultimit, një botë të sigurisë universale përmes bashkëpunimit dhe përfitimeve të përbashkëta, një botë të prosperitetit të përbashkët përmes bashkëpunimit reciprokisht të dobishëm, një botë të hapur dhe gjithëpërfshirëse përmes shkëmbimeve dhe mësimi të ndërsjellë, një botë të pastër e një botë të bukur përmes zhvillimit të gjelbër dhe me karbon të ulët.”

Xi Jinping - Sekretar i Përgjithshëm i Partisë Komuniste të Kinës (PKK) dhe President i Republikës Popullore të Kinës (RPK) Kongresi 20-të Kombëtar i PKK-së, tetor 2022

“China is committed to building a world of lasting peace through dialogue and consultation, a world of universal security through collaboration and shared benefits, a world of common prosperity through mutually beneficial cooperation, an open and inclusive world through exchanges and mutual learning, and a clean and beautiful world through green and low-carbon development.”

Xi Jinping - General Secretary of the Communist Party of China (CPC) and President of the People's Republic of China (PRC). 20th National Congress of the CPC, October 2022

Ky edicion special në Argumentum.al ka në fokus Republikën Popullore të Kinës (RPK) në aspektin gjeopolitik, mediatik, ekonomik, diplomatik e më tej. Duke mbledhur zëra të tre analistëve shqiptarë, është d'ashur të jepet një perspektivë lokale mbi marrëdhëniet dypalëshe, shumëpalëshe, potencialet e bashkëpunimit, sfidat, dhe narrativën.

This special edition of Argumentum.al focuses on the People's Republic of China (PRC) in terms of geopolitics, media, economics, diplomacy, and beyond. By gathering the voices of three Albanian analysts, it aimed to provide a local perspective on bilateral and multilateral relations, cooperation potentials, challenges, and the narrative.

© 2023 Argumentum & Albanian Institute for Globalization Studies (AIGS)

Përmbajtja

“Një brez, një rrugë”, Kinë-EQL dhe pozicionimi i Shqipërisë mes nismave kineze 03

Dinamikat Globale, Perspektiva Kineze 07

Dr. Marsela MUSABELLIU

28 Belt and Road Initiative, China-CEEC, and Albania's positioning in Chinese initiatives

32 Global Dynamics, Chinese Perspective

Pikë madhore reference gjeopolitike për Kinën! 11

“Gjynahet” kineze dhe “mëkatet” perëndimore! 14

Dr. Jorgji KOTE

35 A major geopolitical reference point for China!

38 Chinese "faults" and Western "sins"!

Kina në Ballkanin Perëndimor, mite dhe realitete 19

Portretizimi i Kinës në median shqiptare 24

Marjana DODA

41 China in the Western Balkans: myths and realities

45 China's portrayal in the Albanian media

“NJË BREZ NJË RRUGË”

Kinë-EQL dhe pozicionimi i Shqipërisë mes nismave kineze

Dr. Marsela MUSABELLIU

Nevoja e një vendi të vogël për të qenë nën huret e një fuqie të madhe është justifikuar nga studiuesit kryesisht në aspektin e të ashtuquajturës “*Dilema e Liliputëve*”. Teoria e hedhur në botën akademike nga Robert

Keohane që në vitin 1969, argumenton se një fuqi e madhe mund t’i sigurojë një shteti të vogël shumë më tepër sesa aksesin ose të drejtën për t’u konsultuar. Në fjalët e Keohane, vendi i vogël mund të rrisë ndikimin thelbësor duke zgjeruar dhe thelluar lidhjet që kontribuojnë në levën politike të fuqisë së vogël duke parë në radhe të parë interesat e veta kombëtare.

Për sa i përket marrëdhënieve me “të fuqishmit”, shqiptarët janë të vetëdijshëm se disa nga vendimet më të mira dhe disa nga më të këqijat që janë marrë ndonjëherë për të vulosur fatin e kombit, janë marrë nga Fuqitë e Mëdha. Pra, shpeshherë duket

se është bërë normale që në kulturën popullore kjo mirënjohje kufizon servilizmin, kurse antagonizmi kufizon fanatizmin. Qoftë kjo për interesa politike apo dogmatizëm doktrinar, miratimi apo mosmiratimi i thellë për një pushtet të caktuar nuk është kurrë në interesin e një kombi të vogël. Shtetet e vegjël duhet të shmangin futjen në kurth nga polarizimi i panevojshëm, i parakohshëm dhe vetë-përmbushës, shprehet Keohane.

“Të fuqishmit” në shekullin e 21-të janë shumë, por polarizimi në Shqipëri është i njëanshëm. Në mënyrë gati të pashpjegueshme, rëndësia aktuale

ekonomike dhe politike kineze në skenën botërore nuk perceptohet apo portretizohet siç duhet në Shqipëri, pra veprimet dhe reagimet e institucioneve politike shqiptare (të mëparshme dhe të tanishme) duken në mëdyshje kur kemi të bëjmë me Republikën Popullore të Kinës në tërësi, ose në lidhje me nismat kineze në veçanti. Në një nivel perceptues, konstatohet se përfshirja e Kinës në Shqipëri dhe rajon është marrë si një paradigmë kërcënim-mundësi ose konkurrencë-bashkëpunim dhe në disa raste, zërat alarmues gjejnë baza të forta lokale për të mbështetur teoritë e tyre. Diskursi publik është jashtëzakonisht i polarizuar në lidhje me Kinën, në të gjithë rajonin, jo vetëm në Shqipëri, por Shqipëria ka disa karakteristika specifike.

Nisma “Një brez, një rrugë” dhe Shqipëria

E shpallur nga Presidenti i Kinës Xi Jinping në vitin 2013, si një strategji e zhvilluar nga qeveria kineze, nisma “Një brez, një rrugë” u mbështet tek ajo që ishte një produkt ikonik i Kinës, dhe ndër shekuj u bë pjesë e historisë tregtare dhe kulturore botërore, Rrugë e Mëndafshit. Nisma “Një brez, një rrugë”

(BRI) po përpiqet të rigjurmtojë rrugët e lashta tregtare të Rrugës së Mëndafshit duke lidhur Lindjen dhe Perëndimin në rrugë tokësore dhe rrugë detare. Sipas pasqyrit të nismës nga Komisioni Kombëtar i Zhvillimit dhe Reformës të Kinës, BRI bazohet në pesë prioritete bashkëpunimi: Koordinimi i politikave: Lehtësimi i ndërlidhjes: Tregtia e lirë ose e papenguar: Integrimi financiar: Lidhjet dhe shkëmbimet mes njerëzve. Sikurse vetë nisma, prioritetet janë në evolucion të vazhdueshëm. Mbështetja e kësaj nisme në rang botëror është e jashtëzakonshme në më shumë se $\frac{3}{4}$ e vendeve anëtare të OKB, dhe për të qëndruar në kontinentin tonë, 18 vende të Bashkimit Evropian janë pjesë e saj.

Autoritetet kineze e shohin infrastrukturën si mjetin më të mirë për të arritur të ashtuquajturat “Korridore Ekonomike”. Por, korridoret ekonomike kërkojnë mbështetje financiare dhe sipas kalkulimeve të fundit në bazë të projekteve të nisura, nëse BRI-ja do të ishte një shtet, do të renditej si ekonomia e tetë më e madhe në botë, duke eklipsuar Italinë, Brazilin, Kanadanë dhe Rusinë. Planet e BRI-së janë

**”
Autoritetet kineze e shohin infrastrukturën si mjetin më të mirë për të arritur të ashtuquajturat “Korridore Ekonomike”. Por, korridoret ekonomike kërkojnë mbështetje financiare dhe sipas kalkulimeve të fundit në bazë të projekteve të nisura, nëse BRI-ja do të ishte një shtet, do të renditej si ekonomia e tetë më e madhe në botë, duke eklipsuar Italinë, Brazilin, Kanadanë dhe Rusinë. Planet e BRI-së janë projekte tejet ambicioze, por për Kinën kjo nuk është gjë e re.**

projekte tejet ambicioze, por për Kinën kjo nuk është gjë e re. Për shumë shekuj me radhë Kina nuk kishte konkurrencë për sa i përket efikasitetit, kompetencës ose aftësisë së saj për të ndërmarrë projekte të mëdha në shkallë të gjerë. Kjo nismë mund të përfaqësojë një model tjetër gjithëpërfshirës për bashkëpunimin ekonomik dhe politik ndërkombëtar dhe ndoshta iniciativën më ambicioze të politikës ndërkombëtare kineze në histori. Por nuk është gjithçka infrastrukturë, Kina e ka promovuar BRI-në si një mjet për paqen, stabilitetin dhe prosperitetin. Qëllimi i BRI-së është ai i integritit ekonomik dhe potenciali i jashtëzakonshëm i një epoke të re të prosperitetit global. Shqipëria bëhet zyrtarisht

pjesë e BRI në vitin 2017: Samiti i Parë i BRI i mbajtur në Pekin në 2017-ën shënoi edhe pjesëmarrjen zyrtare të Shqipërisë në këtë nismë. Me këtë rast ishte i pranishëm ministri i Transportit dhe Infrastrukturës Sokol Dervishaj, i cili nënshkroi Memorandumin e Mirëkuptimit (MoU) me He Lifeng, Ministër Përgjegjës për Komisionin Kombëtar të Zhvillimit dhe Reformës. Memorandumi me shtatë pika u fokusua në forcimin e mëtejshëm të bashkëpunimit në fushat e transportit, infrastrukturës dhe financave.

Çfarë ka ndodhur që nga ai vit deri sot? – Praktikisht rruga është e hapur nga pala kineze, por kjo rrugë nuk është shkelur ende nga pala shqiptare. Implikacione politike që janë shpesh i vetmi përshkrim i BRI kanë triumfuar mbi pragmatizmin në bashkëpunim. Asnjëherë në historinë moderne, një nismë kineze nuk ka marrë kaq shumë kundërshti politike, mediatike dhe analitike sa ka marrë nisma “Një brez,

një rrugë”. Në fakt para së në Evropë të vinte nisma, erdhën zërat kundërshtarë me fjalë si influencë, potencial ndërhyrës, mund të impaktojë politikat e brendshme, dhe më e (keq) përdorura “kurthi i borxheve”... Ja ku jemi një dekadë më vonë, dhe asnjë nga këto nuk është vërtetuar ose materializuar, dhe shumica e vendeve të BE-së e kanë përqaftuar nismën.

Platforma Kinë-EQL, Shqipëria pjesë që në krijim të saj (2012)

Shqipëria është një nga vendet bashkëfirmëtare të krijimit të platformës Kinë-EQL në vitin 2012 në Poloni. Atje ishte zv. Kryeministri i kohës Edmond Haxhinasto që firmosi me Kryeministrin e atëhershëm kinez Wen Jiabao. Që në fillimet e kësaj platforme, pritshmëritë në Shqipëri ishin të larta, por edhe ndoshta disi të keqinterpretuara. Në fillimet e saj kjo platformë u mbështet shumë në potencialin tregtar midis Kinës dhe Shqipërisë. Në fakt, Kina mbetet një nga

partnerët kryesorë tregtarë të Shqipërisë dhe në kuadër të marrëveshjes Kinë-EQL ka pasur progres në nivelin e komunikimit, por ka ende një potencial të madh që duhet shfrytëzuar.

Angazhimi i nivelit të lartë qeveritar ka qenë në qendër. Kryeministri shqiptar ka marrë pjesë në 7 nga 9 takime [Bukuresht 2013, Beograd 2014, Suzhou 2015, Riga 2016, Sofje 2018, Dubrovnik 2019, Pekin virtual 2021]. Vetëm në dy raste ka marrë pjesë zëvendëskryeministri [Varshavë 2012, Budapest 2017]. Kështu, kjo krijoi një mundësi tjetër për liderët përkatës për të shkëmbyer ide dhe për të koordinuar politikat. Në vazhdim të lehtësimit të ndërlikimit midis vendeve, që prej muajit mars 2023, shqiptarët mund të udhëtojnë në Kinë pa viza, dhe e anasjellta, dhe kjo u nis vite më parë, në një takim të platformës Kinë-EQL.

Bashkëpunimi Kinë-EQL po krijon bazat për intensifikimin e marrëdhënieve në të ardhmen mbi bazën e njohjes reciproke të kombeve. Kontaktet e intensifikuara na bëjnë më të prirur për të kuptuar dhe pranuar realitetet e njëri-tjetrit. Rëndësia e dialogut dypalësh qëndron përtej elementit politik, dhe Kina-EQL duket se e kanë siguruar këtë. Dialogu ndërqeveritar i kulturës/ tregtisë/ investimit dhe veçanërisht nënshkrimi i marrëveshjeve hapin një dritare komunikimi dhe krijojnë një lloj historie të përbashkët për shkëmbim të ndërsjellë në të tashmen dhe të ardhmen. Nuk ka përse të mos mbështetet.

Përprojekjet në nivel diplomatik të Kinës kanë qënë të shumta për të veshur me “kapital shtetëror” atë që mund të bëhet në terren më kapital njerëzor dhe ekonomik. Duhet nënvizuar së Ambasada e RPK-së në Shqipëri ka qënë jashtëzakonisht proaktive në nxitjen dhe promovimin e çdo lloj bashkëpunimi dhe komunikimi midis vendeve në kuadër të BRI-së, Kinë-EQL dhe më gjerë.

Por jo vetëm kaq, më 29 tetor 2021, Këshilltari i Shtetit dhe Ministri i Jashtëm kinez Wang Yi mbërriti në Shqipëri për një vizitë zyrtare shtetërore. Në axhendën e ministrit ishin tre takime të nivelit të lartë dhe një nga fjalët kyçe që ai përdori në këtë takim me autoritetet shqiptare ishte “motor i dyfishtë”. Kina do të mbështesë gjerësisht efektet shtytëse të BRI-së dhe platformës Kinë-EQL për t'u shërbyer vendeve të rajonit për të arritur atë që dëshirojnë më shumë. Dhe Ministri Wang theksoi se duhet të punojmë së bashku për të përkthyer potencialin për bashkëpunim në rezultate të prekshme. Ky “motor i dyfishtë” është mënyra më efikase për të arritur rezultatet e dëshiruara. Nga perspektiva e një vendi të vogël dhe një perspektivë e vendit në zhvillim, ajo që këto nisma ofrojnë duhet të jenë joshëse për ekonomistët dhe politikëbërësit.

Duke cituar ish-ambasadorin shqiptar në Kinë, z. Hajdar Muneka, pjesëmarrja e vendeve relativisht të varfëra, si Shqipëria, në nismat kineze është një mundësi e artë për zhvillimin e tyre, por edhe kjo kërkon angazhim serioz.

Si nismëtare e kësaj iniciative, Kina ofron shumë, por secili duhet të investohet seriozisht e me kapacitete të plota për zhvillimin e vendit të tij.

Si një njohës i shkëlqyer i Kinës dhe i ritmeve të diplomacisë dhe projekteve kineze, Muneka sugjeron me mprehtësi dhe kthjelltësi për politikëbërësit e vendit të tij: *“Treni kinez ecën me shpejtësi të jashtëzakonshme. I fituar është ai vend që arrin të ndërtojë një stacion të këtij treni në vendin e tij.”*

Analogjitë mekanike të motorit dhe trenave për ritmet e rrugës kineze nuk janë të rastësishme. Kush e njeh Kinën e di se atje nuk ka as humbje kohe, as humbje dëshire, e aq më pak ngadalësim veprimi. Projektet dhe nismat kineze janë një makineri e pandalshme drejt modernizimit që duhet të jenë

atraktive në vendet në zhvillim.

Së fundmi, perceptimi, qasja dhe gjykimi kundrejt çdo vendi të madh në një vend të vogël duhet të bëhet në baza të vlefshme analitike dhe pa nuanca tendencioze, pasi nuk e lejon një vend të marrë vendimet e duhura në raport me të tjerët. Ka një tendencë disa vjeçare, jo vetëm në Shqipëri por në gjithë Ballkanin Perëndimor, ku është e qartë dikotomia në diskursin publik prezencë-influencë.

Kur flitet për vendet e zhvilluara Euro-Atlantike fjala e përdorur është “prezencë”, kur flitet për Kinën, fjala më e përdorur është “influencë”. Kjo nuk është as e saktë, as produktive dhe as e nevojshme. Nëse ka një kohë të volitshme ku pragmatizmi duhet të triumfojë mbi dogmatizmin, ajo kohë është sot.

Dinamikat Globale, Perspektiva Kineze

Dr. Marsela MUSABELLIU

Për dekada, demokratizimi i politikës globale është bërë një temë e rëndësishme e agjendës ndërkombëtare. Duket qartë se çfarë nevojitet më shumë se kurrë është mundësia e pjesëmarrjes së të gjithëve dhe intensifikimi i bashkëpunimit në nivele të shumta të qeverisjes globale.

Jetjohmë në një moment të përshtatshëm në histori, për të shqyrtuar dinamikat në ndryshimet globale. Me rritjen e shpejtë të Kinës, me kushtet kaotike në mbarë botën, ato të sigurisë, të paqes dhe zhvillimit njerëzor, është me rëndësi të madhe që roli i Kinës së pari të kuptohet dhe së dyti të vlerësohet.

Për ta kuptuar atë, është më mirë të mbështetemi në burime kineze, në vend të interpretimeve të tjerëve, të cilat janë kryesisht të njëanshme dhe politike. Për t'a vlerësuar si duhet, mjafton të shohim qasjen e Kinës në arenën ndërkombëtare me disa fjalë/fjali si komuniteti me fate të përbashkëta të njerëzimit, bashkëpunim me përfitime të ndërsjella, multilateralizmi i vërtetë, mosndarja e botës në blloqe, refuzimi i "mentalitetit të Luftës së Ftohtë"..etj.

Por, si u arrit këtu, dhe si mund të shpjegohet më mirë udhëtimi i Kinës për një audiencë globale? – Le ta nisim me një ndarje në faza historike. Profesor Feng Zhongping, Drejtor i Përgjithshëm i Institutit të Studimeve

Ambasadorja Jiang Yu gjatë aktivitetit të bashkëpunimit ekonomik për promovimin e produkteve shqiptar, 10 nëntor, Tiranë(Foto:CMG)

Kina do të mbështesë gjerësisht efektet shtytëse të BRI-së dhe platformës Kinë-EQL për t'u shërbyer vendeve të rajonit për të arritur atë që dëshirojnë më shumë. Dhe Ministri Wang theksoi se duhet të punojmë së bashku për të përkthyer potencialin për bashkëpunim në rezultate të prekshme. Ky "motor i dyfishtë" është mënyra më efikase për të arritur rezultatet e dëshiruara.

Evropiane në Akademinë e Shkencave Sociale të Kinës (CASS) dhe President i Institutit Kinë-EQL, e ndan rrugën e Kinës në tre faza.

Faza e parë përfshin tridhjetë vitet e para, që janë ato të

pavarësisë. Kjo zgjati nga themelimi i RPK-së në 1949 deri në vitin 1979. Në këtë kohë, fokusi i Kinës ishte vetëvendosja, autonomia, fokusi i brendshëm dhe më shumë vëmendje në këtë fushë të pavarësisë.

Faza e dytë, duke filluar nga viti 1979 deri në vitin 2009, është ajo e integritit. Në këto dekada, Kina po lidhej me pjesën tjetër të botës dhe bota po zbulonte Kinën. Faza e tretë vjen në pikën e kthesës, në vitin 2009 deri më sot, ajo që Prof. Feng e quan faza ku Kina është duke sjellë më shumë kontribut në formësimin e rendit botëror. Ndërsa bota priste që Kina të bënte më shumë, që nga ai vit e deri më sot, Kina po kontribuon më shumë në të mirat publike, me disa iniciativa sipas nevojave të kohës dhe duke krijuar kështu një rrjet global partneriteti.

Në të vërtetë, pas vitit 2009, ka pasur një varg deklaratah e iniciativash dhe Kina po i flet botës disi më ndryshe nga më parë. Arritjet e saj ekonomike, rritja e mirëqenies dhe

Produkte shqiptare të mirëpritura në tregun kinez që paraqiten në aktivitetin e bashkëpunimit ekonomik (Foto:CMG)

çrrënjësja e varfërisë tani po i prezantohet botës me një perspektivë për të ardhmen. Kina mendon globalisht, nuk mendon ngushtë, nuk mendon as rajonalisht.

Pekini zyrtar po përpiqet të adresojë problemet globale me idenë e “fatit të përbashkët” të njerëzimit. Në vend që të konsiderohet si rivalitet, ajo duhet të konsiderohet se ofron një fener shprese me përvojën e saj, me rrugën drejt modernizimit dhe nismat e fundit globale për siguri, zhvillim dhe qytetërim.

Kina përfaqëson një forcë stabiliteti në një botë plot pasiguri, dhe kjo është tërheqëse për ato vende që duan paqe e zhvillim. Shumica e kombeve janë të kënaqura me aktivizmin kinez dhe shprehjen më të zëshme të interesit kinez, sepse u ofron atyre alternativa për zhvillim dhe modernizim.

Pse është joshëse? – sepse Kina flet për çështjet që me të vërtetë kanë rëndësi për njerëzit, zhvillim, modernizim, bashkëpunim me përfitim të

ndërsjellë...këto janë prioritare për shumicën dërrmuese të njerëzve dhe të kombeve. Kina po promovon dhe mbështet në mënyrë të pareshtur multilateralizmin e vërtetë. Gjatë dekadës së fundit, Kina ka ngritur disa platforma aktive të multilateralizmit, të cilat kanë nxitur ndërveprim të intensifikuar midis institucioneve, qytetarëve dhe qeverive.

Aktualisht, Kina shfaq përvojën, synimet, mjetet dhe garancitë për të ardhmen.

Përvoja – Duke filluar me Iniciativën “Një brez, një rrugë” (BRI), Iniciativën për Zhvillimin Global (GDI), Iniciativën e Qytetërimit Global (GCI) dhe më shumë, Kina është instrumentale, proaktive dhe në përputhje me atë që shumica duan në formësimin e së ardhmes së multilateralizmit të vërtetë. Megjithatë, ato duhet të shihen në terma afatgjatë, sepse janë një mënyrë e të menduarit për botën duke identifikuar si prioritete, një mënyrë të qëndrueshme për t'u zhvilluar

më tej.

Mjetet/mënyrat - Qasje proaktive, Kina i inicioi ato dhe po i nxit, i promovon dhe po i zgjeron ato nisma, të cilat kanë potencialin të bëhen një motor i fuqishëm i rritjes dhe përmirësimit të ekonomisë, duke u shërbyer vendeve që janë pjesë e saj për të arritur zhvillim të mëtejshëm.

Synimet – agenda diplomatike kineze po intensifikohet çdo ditë në shkallë globale, në mjedise formale dhe joformale, dhe diskursi që dëgjojmë është jashtëzakonisht inkurajues. Dëgjojmë fraza të tipit “Vendet në zhvillim e “bartën” Kinën në OKB; Kina ka vepruar në të njëjtën frymë duke folur për botën në zhvillim.” Ose, «Përballë hendekut global të financimit të zhvillimit, Kina i bën thirrje komunitetit ndërkombëtar të bashkëpunojë sinqerisht dhe të punojmë së bashku për të zgjidhur problemet e vendeve në zhvillim, veçanërisht të vendeve të varfra». Të thëna në platforma globale, qëndrimet rezonojnë thellë dhe këto fraza

Përvoja – Duke filluar me Inicativën “Një brez, një rrugë” (BRI), Inicativën për Zhvillimin Global (GDI), Inicativën e Qytetërimit Global (GCI) dhe më shumë, Kina është instrumentale, proaktive dhe në përputhje me atë që shumica duan në formësimin e së ardhmes së multilateralizmit të vërtetë. Megjithatë, ato duhet të shihen në terma afatgjatë, sepse janë një mënyrë e të menduarit për botën duke identifikuar si prioritete, një mënyrë të qëndrueshme për t'u zhvilluar më tej.

impaktojnë shumë vendet që kanë nevojë të dëgjohen në skenën ndërkombëtare.

Garanci - Vazhdimësia e udhëheqjes kineze është një garanci se gjatë rrugës, Kina ka qenë dhe do të jetë konsistente në ndërveprimet e saj me pjesën tjetër të botës.

Si po paraqitet Kina në botë gjatë dekadës së fundit? – Angazhimi

i Kinës për të punuar me pjesën tjetër të botës, drejt “komunitetit të së ardhmes së përbashkët për njerëzimin” ripohon politikën e saj të jashtme afatgjatë për paqe dhe prosperitet, dhe ky vizion kinez nuk është një skemë gjeopolitike për të gdhendur sfera influence, por përfaqëson ndjekjen e aspiratave të shumë popujve në botë për

bashkëpunim dhe jo varësi.

Krijimi i një komuniteti të së ardhmes së përbashkët për njerëzimin buron nga kultura tradicionale kineze dhe filozofia e saj disa-shekullore e harmonisë dhe unitetit. Presidenti Xi këtë vizion të Kinës e përshkroi me pesë drejtime “politike, sigurie, ekonomike, kulturore dhe ekologjike” dhe ai bën thirrje për krijimin e një “komuniteti... që është i hapur, gjithëpërfshirës, për një botë të pastër dhe të bukur që gëzon paqe të qëndrueshme, siguri universale dhe prosperitet të përbashkët.” Ajo që Kina mbron në dimensionin gjeopolitik është një botë sovraane e orientuar në barazi, ku mosmarrëveshjet zgjidhen përmes dialogut dhe paqja ndërtohet mbi partneritete në vend që të zbatohet përmes aleancave ushtarake apo forcës politike. Por, çfarë do të thotë në praktikë kjo qasje kineze në skenën ndërkombëtare? – Shumë shpesh dëgjohet nga politikëbërësit kinezë shprehja “konsultime të gjera, kontribut të përbashkët dhe përfitime të përbashkëta”. Kina po u drejtohet vendeve të tjera duke thënë se së bashku ndërtojmë rregullat e lojës, së bashku punojmë dhe po bashkë ndajmë frytet e bashkëpunimit. Asnjë vend nuk mund të trajtojë i vetëm sfidat e shumta me të cilat përballet njerëzimi; asnjë vend nuk mund të përballojë që të rrijë në izolim. Por ndërkohë që në Kinë deklaratat janë drejt botës për respekt kulture, historie, rrethanash dhe çdo gjë tjetër, e njëjta gjë kërkohet nga pjesa tjetër e botës kundrejt Kinës, dhe etiketimi, kategorizimi dhe përshkrimi sipërfaqësor nuk kanë vend, sidomos kur shihet

sistemi politik.

Si bashkëjetojnë vazhdimësia me ndryshimin në sistemin kinez? - Sistemi politik i Kinës, sidomos në Perëndim, shikohet si antitezë e aktualitetit dhe shpesh herë merret si pikë referimi për të justifikuar mungesën e dëshirës për bashkëpunim. Por në fakt, Socializmi me Karakteristika Kineze ka prodhur më shumë mirëqenie, më shumë efektivitet të qeverisjes, dhe në fund të fundit në Kinë e dinë shumë mirë se substanca është më e rëndësishme se forma.

Një vend me më shumë se 1.4 miliardë banorë nuk mund të qeveriset mirë pa institucionet e duhura, të shëndosha dhe të qëndrueshme. Institucionet politike si bartëse dhe zbatuese të vullnetit të popullit përfaqësojnë ambicien dhe realitetin e një kombi. Dhe qëllimi përfundimtar i një liderशिpi të suksesshëm është të kombinojë në mënyrë harmonike aspiratat kombëtare, sociale dhe individuale.

Marrëdhënia midis shtetit dhe shoqërisë në Kinë është e ndryshme nga ajo në Perëndim. Në Kinë, shteti gëzon shumë legjitimitet, shumë autoritet dhe shumë miratim nga qytetarët, sepse mbart një kuptim të veçantë si përfaqësues, mishërues dhe mbrojtës i kombit.

Në këtë modernizim kinez, aspiratat e njerëzve kanalizohen përmes angazhimeve qeveritare për përparim. Është një linjë mendimi dhe veprimi në të cilën njerëzit kanë rëndësi dhe shqetësimi kryesor është se cila është ideja më e mirë e përparimit dhe si të arrihet ajo. Sistemi si i tillë është një plan i asaj që i përshtatet më mirë realitetit të

Konferenca e parë e nivelit të lartë e Forumit mbi Veprimin Global për Zhvillim të Përbashkët, Pekin, 10 korrik 2023. /Xinhua

një kombi dhe çfarë plotëson më mirë nevojat e qytetarëve, nëpërmjet përkushtimit për avancimin e drejtësisë sociale dhe mirëqenies së përgjithshme njerëzore.

Në Kinë qeveria përmbush pritshmëritë e njerëzve nëpërmjet një selektimi rigoroz të zyrtarëve, nëse do të shohim vetëm nivelin, sfondin dhe CV-në e njerëzve që qeverisin Kinën, atëherë do të kuptohet se kapaciteti i tyre përputhet me pritshmëritë dhe projeksionet e vendit. Pjesëmarrja e njerëzve dhe përmirësimi social dhe material kanë qenë përvoja të jashtëzakonshme që Kina i ka demonstruar botës. Numrat nuk gënjejnë kurrë, 800 milionë njerëz që nxirren nga varfëria brenda disa dekadave është një arritje e jashtëzakonshme me çdo kalibër matës dhe me çdo lupë të shihen.

Vendosja e qëllimeve afatgjata, objektivave afatmesme dhe afatshkurtra që monitorohen dhe modifikohen vazhdimisht, dhe vënia në praktikë e konceptit të hierarkisë, meritokracisë dhe vizionit të mirëstrukturuar

- ky është plani i një historie suksesi. Përveç përshtatjes ndaj situatave në ndryshim, Kina ruan gjithashtu vazhdimësi në strategjitë e mëdha dhe aplikimin e socializmit me karakteristika kineze. PKK-ja ka udhëhequr transformimin e gjithanshëm të vendit për më shumë se shtatë dekada, duke lënë një gjurmë të thellë në modernitetin e Kinës dhe më gjerë.

Mrekullia ekonomike e Kinës nuk ndodhi rastësisht. Ajo u zhvillua drejtpërdrejt nga politikat e nisura, zbatuara dhe vëzhguara nga qeveria në nivel qendror, rajonal dhe lokal. Një nga mjetet më të fuqishme të politikës që Kina ka dhe do të vazhdojë të ketë, është përshtatja ndaj ndryshimeve dhe reformave.

Mënyra se si politikëbërja kineze është përballur me ndryshimet dhe transformimin duhet të analizohet në kontekstin e asaj se si Kina e sheh veten, jo se si e sheh bota Kinën.

T'ju japësh njerëzve mirëqenie do të thotë t'ju japësh atyre dinjitet, t'i japësh popullit dinjitet do të thotë ti japësh kombit lavdi, dhe kjo është për t'u admiruar.

PIKË MADHORE REFERENCE GJEOPOLITIKE PËR KINËN!

Dr. Jorgji KOTE

Po, mjafton të lexosh faktet e mëposhtme dhe binde sh se kjo pikë madhore gjeopolitike, e cila ndihmon shumë për të kuptuar sjelljet dhe qëndrimet gjeopolitike kineze dhe zbatimin e strategjitë të duhura perëndimore për t'i bërë ballë me sukses sfidave të sotme madhore kineze, është ish Kan-

celari i shquar gjerman Helmut Schmidt (1918 – 2015).

Fillimisht sqarojmë se Schmidt në Gjermani konsiderohet “kancelar i zemrave”, në sondazhet e zhvilluara ai renditet mbas Adenauer-it. Është ndër të paktët politikanë multidisiplinorë gjermanë dhe botërorë në fushën e Europianizmit, financave, mbrojtjes dhe sigurisë, ideatori i Euro bashkë me mikun e tij të jetës, ish Presidentin francez Giscard d’Estaing; themelues i G-7, ideatori dhe lançuesi i “vendimit të dyfishtë” ndaj Ruisë në vitet 80, domethënë negociata me ish Bashkimin Sovjetik të shoqëruara me vendosjen e raketave amerikane “Persching”.

Mjeshtër i papërbalueshëm i fushatave zgjedhore, orator i rrallë i mbiquajtur “gjuhëshpati” dhe

pragmatist ose “bërës” (macher). Politikan me integritet të padiskutueshëm, për të cilin nuk pati asnjë aludim apo insinuatë për ndonjë aferë ose skandal.

Si një përjashtim i vetëm, Akademisë Ushtarake në Hamburg që ai themeloi i dhanë emrin e tij qysh për së gjalli. Përbën ndër rastet e rralla në botë kur 32 vjet pas largimit nga politika aktive deri ditën që mbylli sytë, u bë dhe më i famshëm falë aktivitetit të tij publicistik me 30 “best seller” me qindra shkrime dhe ligjërata në botë mbi aktualitetet e nxehta në marrëdhëniet ndërkombëtare.

Nisur nga këto vlera të personalitetit të tij poliedrik, si burrë shteti i një vendi të madh si Gjermania, Schmidt ishte këshilltar dhe pikë referimi për politikanët më

të lartë gjermane, të majtë dhe të djathtë dhe jashtë Gjermanisë, ” njeriu më i mençur në botë” siç e ka cilësuar miku i tij i ngushtë politik Dr. Henry Kissinger.

Theksojmë se në veprimtarinë e tij derisa u nda nga jeta në Dhjetor 2015, Kina zë vend të veçantë. Eksperti sinolog i DW, Frank Sieren thotë se ” askush tjetër, veç Kissingerit nuk është marrë aq herët, aq gjatë dhe me me aq shumë interes me Kinën sa Kancelari Helmut Schmidt”, plot 40 vjet në nivelet e saj më të larta.

Ishte i pari Kancelar gjerman që vizitoi zyrtarisht Pekinin më 1975, ku takoi Mao Ce Dunin (shih foton më poshtë) dhe liderët e tjerë të lartë. Këto vizita dhe takime ai i vijoi dhe mbas largimit nga politika aktive.

Në vitin 1990, sërish ishte politikan i parë i lartë perëndimor që shkoi në Kinë si ndërmjetësues dhe takoi Ten Hsiao Pinin (shih foton më poshtë), në përpjekje për forcimin e krahut reformator. Idetë dhe mendimet e tij mbi Kinën u vlerësuan dhe nga Presidenti amerikan George Bush.

Më vonë, më 2003, ai u takua në Panairin e Hanovrit me Kryeministrin Wen Jiabao. Për herë të fundit, megjithë moshën e thyer 94 vjeçare ai e vizitoi Pekinin më 2012, ku takoi ish Kryeministrin Zhu Rongji dhe Presidentin e ardhshëm Xi Jinping. Ky i fundit, gjatë vizitës së tij të parë zyrtare si President në Mars 2014 në Berlin kërkoi dhe zhvilloi takim me Schmidt. (shih foton më lart)

Schmidt ka theksuar në disa intervista dhe veprimtari publike se interesi dhe vizitat e tij në Kinë nuk lidhen me ndonjë pasion turistik, historik apo ndonjë sinofobi të tij. Arsyeja kryesore është se duke e njohur mirë Kinën, Gjermania dhe Europa mund të hartojnë dhe zbatojnë strategji dhe programe veprimi efektive.

Këto fakte tregojnë se analizat dhe qëndrimet afat-gjatë në marrëdhëniet me Kinën kërkojnë de-tyrimisht t'i drejtohem veprës dhe ndihmesës së jashtëzakonshme të Helmut Schmidt. Ndaj, më poshtë po ndalemi në disa nga mësimet dhe përfundimet e tij kryesore mbi Kinën.

Së pari, Schmidt thekson me keqardhje hendekun midis njohjes me të mirë të lidhshpimit të lartë

kinez të Perëndimit dhe të këtij të fundit me plot mangësi mbi Kinën. Deficitet perëndimore në njohjen e problematikave, veçorive, dallimeve dhe zhvillimet kineze shpjegojnë dobësitë në politikat dhe qëndrimet ndaj Kinës.

Së dyti, Schmidt nënvizon vlerat e shumta të qytetërimit 5 mijë vjeçar kinez, që ndryshe nga qytetërimet e tjera të famshme që janë zhdukur me kohë ka mbetur i gjallë dhe vital. Me këtë rast ai rikujton se në Shekullin e XV Kina ishte në kulmin e këtij qytetërimi, nga ndërtimi i anijeve, shtypshkronjat e deri te teknologjitë ushtarake. Ky zhvillim shkoi më vonë në Europë dhe në Amerikën Latine.

Së treti, me shumë rëndësi është fakti se qytetërimi kinez në përgjithësi ka patur karakter paqësor, duke mos i rënë në qafë askujt. Kina nuk ka patur asnjëherë synime dhe dukuri imperialiste dhe pushtuese. Ai sjell shembullin e Admiralit të famshëm kinez në shekullin e XV, Zheng He, i cili nuk e përdori asnjëherë flotën detare për të sulmuar të tjerët.

Përkundrazi, vendet e tjera koloniale perëndimore, ndërmjet të

“Europa duhet të realizojë synimet e saj në botë në bashkëpunim me Kinën”. Këtu na vjen ndërmend debati që lindi pas kthimit të Presidentit Macron nga vizita e tij në Pekin më 7 Prill 2023 kur deklaroi se Europa duhet të ketë politikën e saj kundrejt Kinës, të pavarur nga SHBA-të, çka krijoi debate dhe diskutime të shumta.

cilave dhe Gjermania, Japonia, dihet se bënë invazione koloniale në Kinë. Schmidt depërton thellë në zhvillimet e saj deri me ardhjen në pushtet të komunistëve me Mao Ce Dunin dhe zhvillimet kineze deri në vitin 1990. Ai e vlerëson Kryetarin Mao si ”njeri shumë impulsiv, karizmatik, që nuk të hiqet nga mendja dhe me dhunti”. Gjithsesi, ai kritikon lëvizjen e madhe politike të viteve 50 dhe Revolucionin Kulturor. Ndërkohë, vlerëson reformat ekonomike të Ten Hsio Pinit, të cilin e konsideron udhëheqësin më të madh komunist të të gjithë kohërave.

Së katërti, Schmidt evidenton prirjet e sotme të Kinës, në përpjekje për të kombinuar sa më drejt komponentët dhe aspektet tradicionale me zhvillimin modern të një vendi super të madh,

larg nacionalizmit dhe konfrontimit që janë me pasoja për një vend të tillë gjigand. Ai shprehet i mahnitur nga përparimet e mëdha të realizuara sidomos gjatë dhjetëvjeçarit 2010 – 2020, duke dhënë si shembull dyfishimin e të ardhurave për frymë! Po ashtu, Schmidt evokon përparimet në fushën e industrializimit të një lloji të veçantë, arritjet në fushën e teknologjisë, modernizimit të bujqësisë, teknologjisë, etj. Në këtë kuadër ai evidenton Presidentin Xi Jinping dhe synimet e tij strategjike për të realizuar ëndrrën kineze, dëshirën për paqe, reformimin e Partisë, socializmin kinez, luftën kundër korrupsionit, mbrojtjen e mjedisit, luftën ndaj smogut, etj.

Së pesti, një përfundim interesant është se kinezët vërtet kanë ”robëruar botën”, por pa dhunë ushtarake. Schmidt le të nënkuptojë se do të ishte mirë që miqtë amerikanë të kishin mësuar dhe të vepronin po kështu!

Më tej, Schmidt sugjeron që Perëndimi është më mirë të heqë dorë nga arroganca dhe dhënia e leksioneve për udhëheqjen e lartë të Kinës. ”Do të ishte më e udhës

që ai ta zëvendësonte arrogancën me konkurrencën e ndershme”.

Së gjashti, sipas tij, “Europa duhet të realizojë synimet e saj në botë në bashkëpunim me Kinën”. Këtu na vjen ndërmend debati që lindi pas kthimit të Presidentit Macron nga vizita e tij në Pekin më 7 Prill 2023 kur deklaroi se Europa duhet të ketë politikën e saj kundrejt Kinës, të pavarur nga SHBA-të, çka krijoi debate dhe diskutime të shumta. Kjo tezë, pavarësisht nga kundërshtitë, ka logjikën e saj, sepse dihet se Europa, Gjermania, Franca, etj kanë krijuar për fajin e tyre një varësi të jashtëzakonshme ekonomike dhe tregtare nga Kina, shumë më të madhe se nga Rusia. Kështu që dhe në qëndrimet ndaj Kinës do ndjekur parimi “mat shtatë herë dhe prit njëherë”. Ndaj dhe Gjermania kohët e fundit po bën demarshe të gjithanshme në Brazil, me qëllim që të konkurrojë ekonomikisht me projekte me Kinën, ashtu si dhe BE-ja që ka shpalosur programin e saj me 600 miliard Euro në Afrikë, Azi dhe Amerikën Latine, si kundërpeshë ndaj nismës kineze ” Një

brez, një rrugë”.

Së shtati, një komponent tjetër i rëndësishëm është ai që ka të bëjë me kërkesat dhe trysninë perëndimore për të drejtat e njeriut, çështjet e Tibetit, të Xinjiang-ut etj. Për këtë, Schmidt tha se ”unë nuk kam të drejtë t’u kërkoj të tjerëve të zbatojnë këto të drejta, të cilat nuk janë universale”.

Në fakt, pavarësisht nga rezervat dhe kundërshtimet normale në demokraci, këtu praktika ka treguar se Schmidt si politikan pragmatist ka të drejtë. Fakt është se presioni ndërkombëtar perëndimor ndaj Kinës në 34 vitet e fundit nuk ka munguar dhe është shprehur në të gjitha vizitat

e niveleve më të larta në Pekin dhe në metropolet Euro-Atlantike dhe me sanksione të shumta. Por, rezultati është pothuajse asgjë, sepse Kina në të drejtën e vet thotë se ka standardet e veta dhe në këtë fushë, sikurse dhe demokracinë e saj alternative konsultative. Dhe se demokracia liberale perëndimore nuk është dogmë, madje ajo po rrudhet dhe në vetë vendet më të përparuara perëndimore në favor të ekstremizmit, populizmit dhe ”izmave” të tjerë negativë. Për të qenë të sinqertë, në epokën e globalizmit, kur ti kërkon të nxjerrësh sa më shumë përfitime ekonomike dhe tregtare nga Kina dhe vende të tjera të mëdha si Brazili, India, etj dhe nga ana tjetër ta kushtëzosh këtë

me diplomacinë etike, dmth me respektimin prej tyre të të drejtave të njeriut, kjo mund të jetë e drejtë në parim, por në praktikë nuk funksionon.

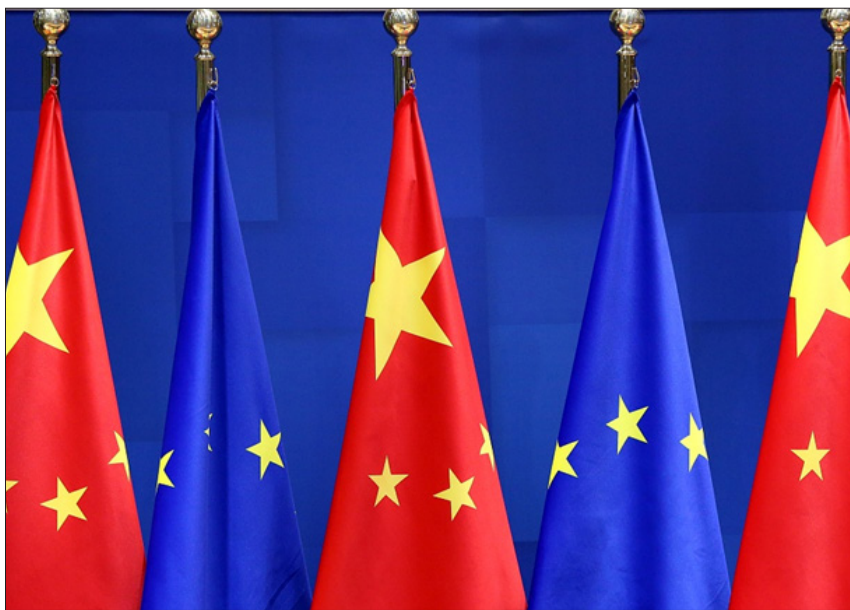
Në përfundim, kanë kaluar rreth 8 vjet qëkurse i ndjeri Kancelari Schmidt ka mbyllur sytë. Por, pavarësisht nga nuancat e rastit, logjika gjeopolitike, argumentat dhe sugjerimet strategjike të ish Kancelarit emblematik gjerman mbi Kinën dhe gjeopolitikën e saj, natyrisht me përshtatjet e rastit mbeten të drejta dhe të vlefshme. Tanimë, përpunimin e ideve dhe mendimit të tij politik me dinamikat e rastit i vijon me objektivet historik Fondacioni prestigjioz ” Helmut Schmidt”

“Gjynahet” kineze dhe “mëkatet” perëndimore!

Dr. Jorgji KOTE

Kohët e fundit janë shtuar përpjekjet dhe demarshet diplomatike për uljen e toneve dhe tensioneve politike, ekonomike dhe ushtarake midis SHBA-ve/Perëndimit në përgjithësi dhe Kinës pas akuzave të ndërsjella, incidenteve në Ngushticën e Tajvanit, Detin e Kinës Jugore, me anije dhe avionë luftarakë, etj.

Në fakt, nisur nga serioziteti i gjendjes, është e nevojshme dhe urgjente të mendohet thellë dhe të veprohet më me shpejtësi dhe diplomaci. Veçse kjo kërkon gjykim objektiv realpolitik, pa paragjykime dhe nga pozita

të barabarta. E theksojmë këtë, sepse pavarësisht nga faktet dhe argumentat që jep Perëndimi për të shpjeguar shqetësimet e tij

gjeostrategjike kundrejt Kinës, ai vetë ka vend për reflektim të ”gjynahet” e veta, siç po bën dhe mbi problemet, mungesat

dhe pengesat që ai ka dhe krijon, pa ” treguar gishtin” vetëm te ” mëkatet ” kineze.

Le ta fillojmë analizën tonë duke pohuar se pavarësisht shqetësimeve të drejta gjeopolitike që bart dalja e Kinës me pretendimet e saj si superfuqi botërore, shumë probleme dhe telashe në botë nuk kanë autorësinë e saj. Kjo mund të thuhet për konfliktet në Lindjen e Mesme, në Amerikën Latine e deri te Ballkani Perëndimor në përgjithësi, e sidomos Dialogu Serbi – Kosovë dhe tensionet më të fundit midis tyre. Në fakt, askund nuk gjen ndonjë gjurmë kineze në qorrsoakun e atjeshëm.

Përmendet shpesh se Kina nuk njeh Kosovën. Po mirë, po pse të shkojmë deri në Kinë, ku gjithësesi dihet ndjeshmëria ndërkom-bëtare për Tajvanin dhe politikën “Një Kinë” dhe nuk përmendet pothuajse fare se të keqen e kemi nga brenda BE-së! Jo një, por plot 5 vende anëtare as nuk denjojnë ta njohin Kosovën!

Në këtë kuadër, SHBA-të, Gjër-

mania dhe vende të tjera të BE-së po veprojnë mirë që po bëjnë kthesën e duhur, duke hequr dorë me lezet dhe gradualisht nga kërkesat këmbëngulëse ndaj Kinës. Kjo u pa dhe në takimet e Sekretarit të Shtetit Blinken në Pekin më 18 – 19 Qershor.

Pastaj, le të jemi të sinqertë, shteti i të drejtës është bërë kritik

Shteti i të drejtës është bërë kritik dhe sfidë e vështirë dhe për vetë SHBA-të/ BE-në. Fuqia e saj joshëse dhe frymëzuese, për shkak të përshkallëzimit të demokracisë joliberalë, populizmit, ekstremizmit, nacionalizmit dhe plot “ izmave” të tjerë është zbehur ndjeshëm në këto 20 vitet e fundit.

dhe sfidë e vështirë dhe për vetë SHBA-të/ BE-në. Fuqia e saj joshëse dhe frymëzuese, për shkak të përshkallëzimit të demokracisë joliberalë, populizmit, ekstremizmit, nacionalizmit dhe plot “ izmave” të tjerë është zbehur ndjeshëm në këto 20 vitet e fundit.

Për rrjedhojë, në strategjinë e tij të parë të sigurisë kombëtare, të miratuar më 14 Qershor 2023, në marrëdhëniet e saj me Kinën dhe vende të tjera jo perëndimore, Berlioni zyrtar do t’i referohet kryesisht Kartës së OKB-së.

Përveç sa më sipër, momenti kur Kinës i bëhen presione në këtë fushë nuk është më i favorshëm për Perëndimin si në fillimin e viteve 90; besueshmëria e tij është gërryer shumë vitet e fundit. Madje, telashtet demokratike janë shtuar dhe për vetë SHBA-të me një katalog të dhimbshëm dukurish të frikshëm. Mjaft të përmendim zgjedhjen e Trump President më 2017, 37 akuzat e tanishme ndaj tij e megjithatë mundësia për të rifituar në zgjed-

hjet presidenciale 2024, sulmin e armatosur mbi Capitol Hill më 6 Janar 2021, tensionet me racizmin, përshkallëzimi i dhunës me armë zjarri ku çdo vit vriten 40.000 vetë, shumica fëmijë dhe nxënës, etj.

Jo më e mirë paraqitet gjendja dhe brenda BE-së. Veç "izma-ve" të lartpërmendur, ekstremi i djathtë ka ardhur në pushtet në Itali, Suedi dhe Finlandë; ndërkohë ai vazhdon të fitojë terren në Francë, Gjermani, Spanjë dhe gjetkë. Sa për anëtarësimin në BE që trumpetohej me bujë dhe nga Selaniku 20 vite më parë, atij ka kohë që "po i xhirojnë gomat në baltë"

Perëndimi ka pësuar dështime dhe përsa i përket sigurisë rajonale dhe kontinentale. Rikujtojmë tërheqjen e tij kaotike nga Afganistani, Libia, Iraku dhe Siria. E pra Kina nuk ka patur fare gisht në këtë drejtim, pasi Perëndimi atje kishte në dorë siç thuhet rëndom "gurin dhe arrën!".

Vitet e fundit, vendet perëndimore, sidomos SHBA-të nuk kanë dhënë shembull të mirë as në fushën e diplomacisë shumëpalëshe. Kulmi arriti gjatë Presidencës Trump, kur SHBA-të u larguan nga 10 organizata dhe traktate të rëndësishme ndërkombëtare. Të kundërtën bëri Kina, e cila natyrisht që nuk kishte se si t'i linte bosh këto hapësira, duke aderuar në to në favor të shumëpalëzimit.

Ndërkohë, përse të mos e themi se vitet e fundit SHBA-të dhe Perëndimi në përgjithësi, në vend të një diplomacie shtensionuese me Kinën, janë marrë më shumë me akuza dhe provokime të panevojshme dhe me demonstrime force ndaj saj. Kështu, nuk kishite pse ish Kryetarja e Kongresit

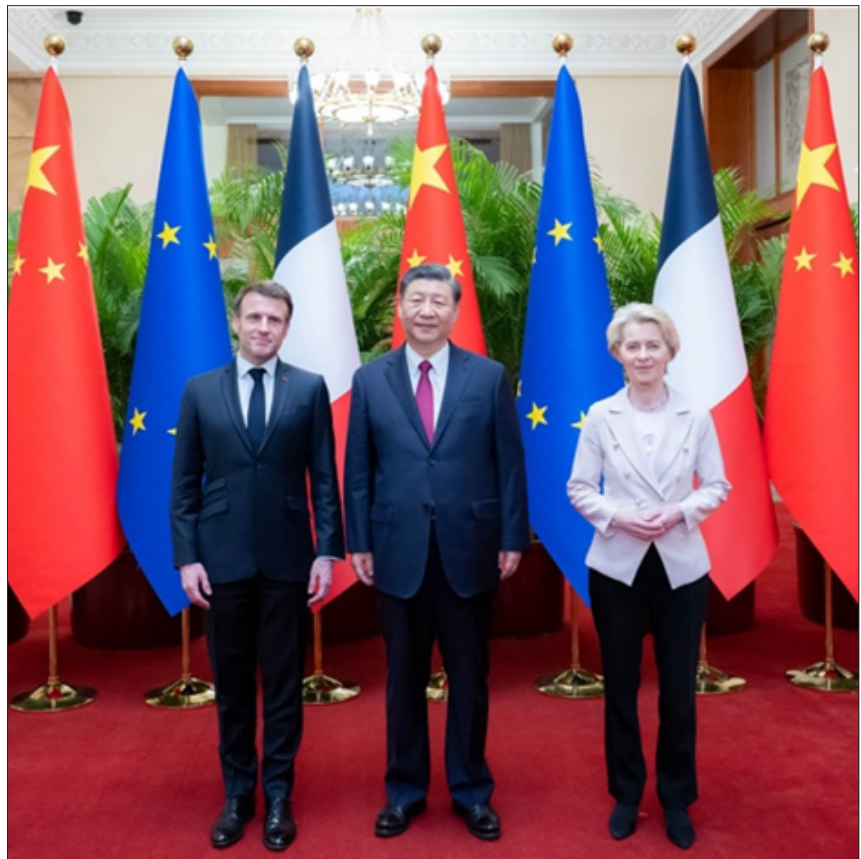
amerikan Nancy Pelosi të shkonte në Tajvan vitin e kaluar dhe të nxiste në kulm tensionet politike dhe ushtarake. Kishte dhe ka mënyra të tjera për të vepruar në këto fusha me ndjeshmëri të jashtëzakonshme politike dhe diplomatike.

Ose si në rastin e Ministrisë kineze të Mbrojtjes, Li Shangf, i cili më 2018 u vendos në listën e sanksioneve amerikane; e megjithatë, disa javë më parë iu kërkua takim nga homologu amerikan, të cilin ai e refuzoi me mirësjellje. Lidhur me këtë, Dennis Wilder, sinolog në Universitetin Georgetown në Uashington shtron pyetjen nëse homologu i tij amerikan Austin do ishte në listën kineze të sanksioneve, a mund të shkonte të takonte homologun kinez? Natyrisht që jo!

Edhe për shpenzimet ushtarake, mund ta kritikosh Kinën, por të njëjtën gjë, madje në masë

më të madhe po bën dhe vetë Perëndimi. Kështu, të dhënat zyrtare tregojnë se shpenzuesi më i madh ushtarak më 2022 ishin SHBA-të me 877 miliard Dollarë, baraz me 39 për qind të shpenzimeve globale, më e madhe se e tetë vendeve të saj aleate të marra së bashku! Ndërsa Kina zë vetëm 13 për qind të tyre!

Padyshim që shqetësimet më të mëdha të Perëndimit me Kinën 20 vitet e fundit kanë të bëjnë për shumë arsye madhore me politikën dhe marrëdhëniet ekonomike, tregtare dhe investimet mes tyre. Kjo në radhë të parë për shkak të supërvlerësimit ekonomik dhe tregtare të vendeve europiane nga Kina. Ndonëse ato i dinin problemet dhe pasojat për të cilat sot kritikojnë pa të drejtë Kinën, ato vijuan bashkëpunimin ekonomik dhe tregtar sipas parimit "business as usual". Kjo në emër të leverdisë dhe tarifave të lira të blerjes së mallrave nga

Kina, të thithjes së produkteve dhe investimeve të tyre nga tregu gjigand kinez, etj. U desh lufta në Ukrainë që Perëndimi të kujtohej dhe të ndërmerre reformat e njohura tashmë, ku përfshihet dhe strategjia e re "siguria ekonomike" e lançuar nga SHBA, dhe tani në muajin Qershor Gjermania dhe BE-ja. Por, të paktën ato e kuptuan se nuk mund të ndajnë apo shkëputin dot ekonominë e tyre nga Kina; ndaj sot po flasin për "de-riskimin" ose minimizimin e rreziqeve prej Kinës; ok, vetëm se e kanë fajin vetë, dhe "mëkatet" e tyre nuk janë domosdoshmërisht "gjynahe" kineze.

Shqetësimi i dytë madhor këtu është nisma planetare "Një brez, një rrugë" që Kina lançoi 10 vite më parë, me synimet dhe arritjet e saj të njohura. Mirëpo, dhe ajo ka hasur në akuza të paqena dhe në politizime të tejskajshme në shumë vende perëndimore. Ra-

stin më të freskët e jep gazetari, ish korrespondent gjerman në Pekin, Philipp Mattheis me librin e tij të botuar më 23 Maj 2023 "Rruga e pistë e Mëndafshit (Die Dreckige Seidenstrasse) Ndër të tjera në këtë libër nënvizohet se "në autostradat që Kina ndërton, veç mallrave transportohen edhe ideologjia, dominanca dhe varësia ekonomike e atyre vendeve nga Kina" Po mirë, atëhere, çdo bërë, të mos ndërtohen këto autostrada dhe aeroporte aq të nevojshëm nga frika se siç thotë autori na rrënokan demokracitë, të cilat në shumicën e atyre vendeve as që ekziston? Pastaj, a do të ishte vërtet gjendja atje më e mirë pa këto autostrada dhe Rrugën e Mëndafshit, apo vetëm me vlerat dhe parimet e demokracisë liberale?

Ja pse, në vend që të qortojë Kinën për këtë nismë madhore, duke e etiketuar dhe si "Masterplan për sundimin e

botës" Perëndimi do të bënte mirë të ndryshonte sjelljen dhe qëndrimin ndaj Kinës dhe ndaj një numri të madh vendesh në Afrikë, Azi dhe Amerikën Latine, të cilët përse të mos e themi janë zhgënjyer prej tij. Këtë e ka pohuar kohët e fundit dhe ish ministri amerikan i Financave Larry Summers, të cilit në një vend afrikan i kishin thënë troç se "vlerat tuaja na pëlqejnë më shumë, por ama ne duam dhe rrugë e aeroporte" Mirëpo, për fat të keq, siç thuhet në një status shumë të suksesshëm në diskutet e sotme diplomatike "Kina na ndërton aeroporte, ndërsa SHBA-të na bën leksione"

Këtë nevojë komunikimi ia shprehu disa muaj më parë Presidentit Macron dhe homologu i tij i Republikës Demokratike të Kongos, Felix Tshesedeki, duke i thënë në prani të kamerave se Franca dhe BE-ja duhet të ndryshojnë sjelljen ndaj Afrikës, ta shohin atë ndryshe; të flasin me të jo si më parë, sikur ju keni gjithmonë të drejtë ndërsa ne jemi gabim"

Flitet shumë për "diplomacinë kineze të borxheve" se demokracitë që nuk, paguajnë dot borxhet, detyrohen të shesin pasuritë e tyre kombëtare".

Kritikët lenë pas dore historitë e shumta e të mëdha të suksesit të kësaj nisme, ku përfshihen vende anëtare të BE-së, Greqia, Gjermania, Italia, Hungaria. Ja pse, pavarësisht nga rreziqet dhe problemet për shlyerjen e këtyre borxheve, sipas kinezologes së njohur në Berlin, Francesca Ghiretti, "vendet afrikane kanë oreks më të madh" për mallra, kredi dhe investime kineze.

Ndaj, është më e udhës që në

vend të politizimit të tejskajshëm të gjithçkaje ” Made in China” vendet perëndimore të përmendin e të ndihmojnë konkretisht për të luftuar korrupsionin, këtë ”gangrenë sociale” që përmendet dhe në raportet e Departamentit amerikan të Shtetit dhe në Progres Raportet e Komisionit European dhe të këqia të tjera që ndeshen dhe në vende anëtare/kandidate të BE-së.

Vetëm se kujdesi në këto aspekte nuk ka të bëjë fare me frikën dhe alergjinë ndaj rreziqeve imagjinare të investimeve kineze, të cilat na rikujtojnë vitet e monizimit, kur ndihmat, kreditë dhe investimet e huaja u shpallën tradhti e lartë!

Ndaj, është pozitiv fakti që kohët e fundit, SHBA-të, BE-ja, Franca, Gjermania, Italia kanë nisur një ofensivë të gjerë diplomatike në Kinë dhe në vendet e lidhura ngushtë me të në Afrikë dhe Amerikën Latine. Më konkretisht, po bëhen përpjekje për përfundimin e Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë MERCOSUR e cila ka 20 vite që zvarritet, ndërkohë që Kina dhe Rusia kanë hyrë me kohë atje. Dukuria më e re premtuese ishte zhvillimi më 19 – 20 Qershor në Berlin i Kon-

sultimeve qeveritare dypalëshe në nivel kryeministror. Me moton ” Të bashkëpunojmë në mënyrë konsistente.” Kjo merr rëndësi të veçantë, mbasi Kina është partneri më i madh ekonomik i Gjermanisë, me një vëllim prej 300 miliard Euro. Në vijim, mbas Berlinit, Kryeministri kinez Li Qiang shkoi për bisedime qeveritare të nivelit më të lartë në Paris, të cilat u zhvilluan me të njëjtën frymë dhe predispozicion pozitiv.

Po ashtu, BE-ja, në vend të ideologjizimit dhe demonizimit të nismës kineze ”Një brez një rrugë”, po kundërpërgjigjet me projektin e saj gjigand prej 600 miliard Euro. Megjithatë, nga Kina nuk ka patur kritika, sepse kjo është sipas saj normale, konkurrencë ekonomike.

Së fundi, problemet dhe mosmarrëveshjet midis tyre nuk zgjidhen me deklarata e kundër deklarata e qëndrime provokuese ” majë më majë” se ”kush je ti e kush jam unë”. Ca më tepër që sipas Moritz Rudolf, profesor në Universitetin Yala, Përdimi është ”i dënuar” të bashkëpunojë me Kinën të paktën në 4 drejtime jetike – mbrojtjen civile, ndryshimet klimatike, sigurimin

e drithërave dhe trysninë ndaj Rusisë që të mos përdorë armë bërthamore.

Kur Kina, pavarësisht nga vonesat, mangësitë, hezitimet dhe ndonjë qëndrim pa besueshmëri politike, ka ndërmarë hapa konkretë për një paqe të mundshme dhe në Ukrainë, siç po bën në Lindjen e Mesme dhe gjetkë. Në fakt, sot kërkohet fantazi krijuese dhe transformuese, siç thoshte Hilary Clinton. Mirëpo kjo kërkon doemos shtimin e jo pakësimin e kontakteve në të gjitha fushat, duke filluar nga mbrojtja. Sepse, nga 40 takime të ekspertëve të mbrojtjes të zhvilluara midis dy vendeve më 2013, më 2022 pati vetëm 4 të tilla!

Ja pse vizita dhe takimet e kryediplomatit amerikan Blinken në Pekin më 18-19 Qershor dhe pritja e tij miqësore nga Presidenti kinez Xi Jinping me mesazhe për ulje tensionesh janë vlerësuar sepse premtojnë një frymë më të pranueshme dhe i çelin rrugën përpjekjeve të mëtejshme për shtensionimin e marrëdhënieve SHBA – Kinë, shërbim i madh për paqen, stabilitetin dhe sigurinë planetare.

KINA në Ballkanin Perëndimor, mite dhe realitete

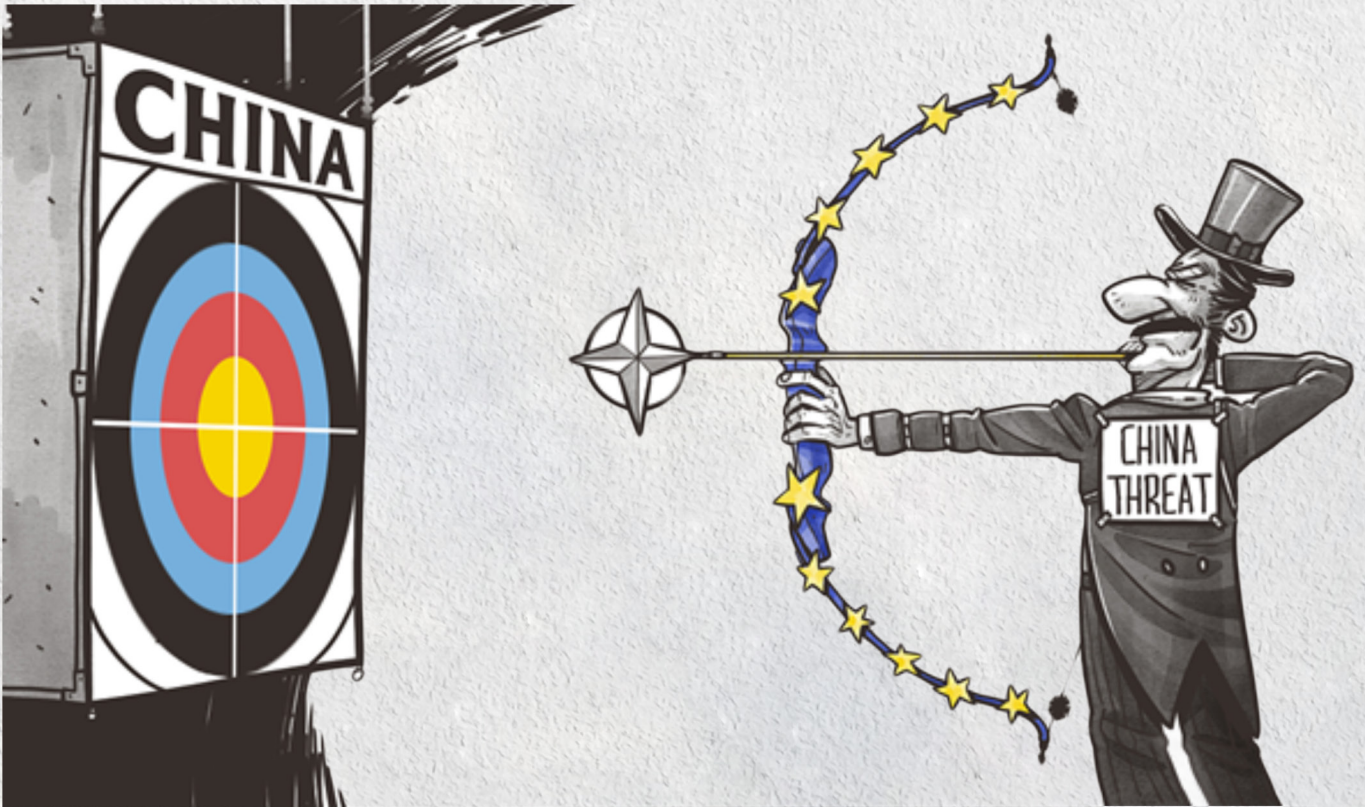

Marjana DODA

Qasja pragmatike e Kinës në rajonin tonë shpeshherë përkthehet si influencë e Pekinit e cila synon të avancojë interesat e saj gjeo-strategjike në Ballkan.

Por Kina nuk erdhi rishtas në rajon. Pekini dhe vendet ish-Jugosllave ndër dekada kanë patur lidhje të ngushta diplomatike, ekonomike dhe kulturore. Po ashtu Shqipëria dhe Kina kanë një marrëdhënie të gjatë diplomatike.

Për shqiptarët e kohës së komunizmit miqësia me Kinën ishte e një rëndësie të veçantë, si në aspekt-

in politik e ideologjik, ashtu dhe në zhvillimin ekonomik dhe fuqizimin ushtarak.

Në këtë artikull do të analizojmë pikërisht angazhimin ekonomiko-kulturor të Kinës me vendet e Ballkanit Perëndimor me secilin prej këtyre vendeve që ende sot pas 3 dekadave nga ndryshimi i sistemit janë në tranzicion të thellë politik e ekonomik.

Ballkani ndihet i zënë në kurth duke qenë në një udhëkryq në mes Lindjes dhe Perëndimit, nisur dhe nga pozita e saj gjeostrategjike, luftrat dhe konfliktet ballkanike, ndaj padyshim popujt e Ballkanit kanë nevojë për një përkrahje më të madhe ekonomike.

Megjithatë sa herë ajo tenton të krijojë aleanca dhe partneritet me Kinën, shikohet si një devijim i këtyre vendeve nga kursi euro-atlantik, duke e mitizuar çdo investim të Kinës në këto vende.

”Nëse Evropa nuk ofron një perspektivë për të ardhmen [për gjashtë vendet joanëtare të BE-së të Ballkanit Perëndimor], Kina, Rusia ose një aktor tjetër me ndikim do ta bëjnë këtë”, kjo frazë përdoret rëndom si karta e vetme e përsheptimit të procesit të pranimit në BE për gjashtë vendet e Ballkanit Perëndimor.

Në këtë analizë do të shohim se si qasja e Kinës ndaj gjashtë vendeve jashtë BE-së të Ballkanit Perëndimor nuk pengon interesat e BE-së në Bal-

lkan, përkundrazi bëhet një levë e rëndësishme e lëvizjes ekonomike më të shpejtë të këtyre vendeve drejt integritimit evropian.

Flitet për avantazhe, të mirat dhe përparësitë e integritimit të rajonit në BE por asnjëherë nuk është folur për obligimet që kanë para dhe pas aderimit të Ballkanit Perëndimor në familjen evropiane. Megjithatë në çdo rast Ballkani është në zemër të BE-së dhe nuk i përket asnjë kontinenti tjetër, por në një botë globale, është avantazh që një vend me superfuqi ekonomike sytë i ka nga ne.

Diskursi i BE-së

Ishte qershori i vitit 2003, kur në ”Deklaratën e Selanikut” në samitin BE-Ballkani Perëndimor u pohua pa mëdyshje se ”e ardhmja e Ballkanit është brenda Bashkimit Evropian”. Që atëherë, vetëm Sllovenia dhe Kroacia kanë hyrë në BE, përkatësisht në 2004 dhe 2013. Sot, në mesin e gjashtë vendeve të anëtarësimit të Ballkanit Perëndimor, Mali i Zi dhe Serbia kanë filluar tashmë negociatat e anëtarësimit në BE, përkatësisht në 2012 dhe 2013; Shqipëria dhe Maqedonia e Veriut morën dritën jeshile për hapjen e negociatave të anëtarësimit në vitin 2020, por ende nuk kanë filluar negociatat; ndërsa Bosnja e Hercegovina dhe Kosova mbeten kandidatë potenciale.

E pra, sot 20 vjet nga Samiti i Selanikut të Bashki-

mit Evropian ku u premtua Perspektiva e BE-së për Rajonin; dhe Liria e Lëvizjes për Ballkanin Perëndimor, ende jemi në vendnumëro.

Sfidat e brendshme të BE-së (në veçanti, kriza financiare 2008-2009), kriza e migracionit/refugjatëve dhe Brexit e ka anashkaluar plotësisht politikën e zgjerimit brenda BE-së. Gjithashtu zhvillimet gjeopolitike në arenën globale duke filluar nga Pranvera Arabe dhe konflikti sirian në jug deri në konfliktin Rusi- Ukrainë e vonuan procesin e zgjerimit dhe gjithashtu kanë ulur pjesërisht interesin nga Ballkani.

Por nga ana tjetër, Ballkani Perëndimor si kurrë më parë po përjeton një largim masiv të popullsisë për shkak të gjendjes ekonomike dhe jo vetëm.

“Po plaken, po vdesin, po largohen”. Kështu titullohet një artikull i fundit i revistës së njohur The Economist, ku trajtohet fenomeni i tkurrjes së popullsisë së vendeve të Ballkanit.

“Problemet e shumta të rajonit i shtyjnë njerëzit e rinj, të talentuar të largohen. Në të gjithë Ballkanin, popullsitë po zvogëlohen dhe plaken, dhe nëse situata nuk ndryshon edhe më shumë do të largohen”, shkruhet në artikull.

Në grafikun e paraqitur nga The Economist, për Shqipërinë parashikohet që popullsia do të reduktohet me 26% deri në vitin 2050, në krahasim me vitin 1989. Kjo është tkurrja më e madhe në Ballkan, me përjashtim të Bosnjës (-37%) - (shënim i Monitor). Mali i Zi, me 3% dhe Kosova, me 11%.

Dhe vijon të thuhet se Kina është “kërcënim”...?

Rreziku i “influcës kineze” në rajon, dominon si argument në retorikën politike, jo vetëm në politikën e brendshme por edhe në diskursin e diplomacisë evropiane,

Në analizat, punimet kërkimore etj, Kina shihet si një pengesë për Ballkanin në BE dhe që rrezikon të minojë vlerat e BE-së. Por asnjë nuk flet për marrëdhëniet e shkëlqyera politike-ekonomike, që Kina ka me vendet e Bashkimit Evropian, qoftë me institucionet zyrtare të BE por dhe vendet anëtare të saj.

Kjo sipas proverbës së vjetër shqiptare përkthehet në “bëj çfarë them unë dhe jo çfarë bëj unë”, duke u bërë pengesë për zhvillimin ekonomik të vendeve të Ballkanit Perëndimor.

Çuditërisht janë po të njëjtët vende që janë skeptike

për një marrëdhënie mes Kinës dhe Ballkanit... që në fakt ka qenë ndër dekada aty.

Kina për hir të së vërtetës është një mbështetëse e integritit të Ballkanit Perëndimor në BE.

Deri më tani, investimi i Kinës në projektet e infrastrukturës dhe energjisë në vendet e Ballkanit Perëndimor ka ndihmuar në nxitjen e rritjes ekonomike rajonale, promovimin e lidhjes rajonale dhe përfundimisht përmirësimin e mjedisit lokal të biznesit, duke ofruar kështu ndihmë për këto vende për të bashkuar përfundimisht në BE.

Ndryshe nga fuqi të tjera, ajo çfarë e bën pozitive politikën dhe bashkëpunimin e Kinës me vende të tjera, si dhe me Shqipërinë, është se politika e Pekinit nuk ndërhyt në punët e brendshme.

Miti i “kurthit të borxhit”

Prezenca e investimeve kineze në Ballkan përmes Iniciativës së saj “Brez dhe Rrugë», rruga e re e Mëndafshit që lidh Lindjen me Perëndimin –më shumë se sa mundësi për zhvillim, interpretohet si një rrezik për rajonin.

Marrëdhëniet tregtare midis Kinës dhe Ballkanit Perëndimor janë rritur gjatë dekadës së fundit, megjithëse sërish BE-ja mbetet partneri kryesor tregtar i rajonit, me mbi 70% të vëllimit të

përgjithshëm tregtar. Kina është bërë partneri i dytë ose i tretë më i rëndësishëm tregtar i rajonit. Shkëmbimet tregtare arritën në 6.3 miliardë dollarë në vitin 2020, sipas bazës së të dhënave Comtrade të Kombeve të Bashkuara.

Kina ofron fonde, si grante ashtu edhe kredi, kryesisht për pajisje dhe për zhvillimin e infrastrukturës. Po ndërsa çdo aktivitet i Kinës në Greqi, Serbi, Maqedoni, Shqipëri, Mal të Zi, Bosnjë dhe Hercegovinë apo Hungari shikohet me dyshim dhe i quajmë investimet e saj si “diplomaci e borxhit”, askush nuk analizon huadhënësit e tjerë shumëpalësh në rajonin tonë si; Banka Botërore, Banka Evropiane e Investimeve dhe BERZH, FMN si dhe Këshilli i Bashkëpunimit Rajonal- RCC) në Sarajevë.

Kuptohet, presupozohet se duke qenë aktore financiare evropiane nuk mund të kemi asnjë dyshim në qëllimin e tyre të mirë, por nga ana tjetër, si çdo kredi, grant apo marrëveshje financiare nga BE përpos rregullave të tyre, mund të themi se jo gjithmonë janë perfekte.

Natyrisht ka edhe korrupsion me fondet e BE-së, zvarritje të investimet, etj. Megjithatë, unë nuk i shoh investimet kineze apo ato evropiane si zëvendësuese të njëra-tjetrës në Ballkan por si komplementare në zhvillimin ekonomik të rajonit tonë.

Duhet theksuar se investimi i sipërmarrjeve kineze në rajonin e Ballkanit jo vetëm që zgjidh problemin e mbijetesës së sipërmarrjeve të industrisë, por

nxit punësimin lokal dhe zhvillimin ekonomik lokal. Një shembull i mirë është blerja nga China Hegang e fabrikës serbe të çelikut Smederevo, e cila ishte në gjendje falimentimi. Pasi kompania kineze mori drejtimin, jo vetëm aktivizoi fabrikën e vjetër, por zgjidhi edhe çështjet e punësimit të afro 5000 personave. Termocentrali Stanari i ndërtuar nga Shanghai Dongfang Electric në Bosnje dhe Hercegovinë prodhon gjithashtu energji të pastër që plotëson standardet mjedisore të BE-së dhe siguron kërkesën lokale për energji elektrike si dhe punësimin. Projekti i termocentralit B të termocentralit Kostolac në Serbi, i ndërtuar nga China Machinery, jo vetëm që solli teknologji të re dhe përmirësoi kapacitetin origjinal të prodhimit të prapambetur të ndërmarrjes, por gjithashtu garantoj jetesën e banorëve vendas, nxiti zhvillimin e industrinë energjetike të vendit dhe siguroi furnizimin me energji elektrike të Serbisë.

Dhe ky është një realitet që tentojnë ta fshehin nën propagandën e mitit të “kurthit të borxhit”.

Sidoqoftë ne sot duhet të përqendrohemi në dy pika kryesore nga vëmendja e nje vendi me superfuqi ekonomike siç është Kina;

Zhvillimin ekonomik, duke përfituar nga ardhja e investitorëve, huadhënësve dhe turistëve kinezë në gadishullin e Ballkanit.

dhe

Zhvillimin gjeopolitik, duke qenë në fokus të aktorëve institucionalë dhe globalë për këtë rajon,

për shkak dhe të pozicionit gjeografik.

A mund të përfitojmë ne nga Kina?

Është e njohur se Kina ka ndërtuar marrëdhënie diplomatike me Shqipërinë dhe ka pasur bashkëpunim në disa fusha. Kina është një investitor i rëndësishëm në Shqipëri dhe ka ndihmuar në zhvillimin e projekteve të mëdha infrastrukturore në vend.

Në aspektin ekonomik Kina mbetet partnere e rëndësishme e Shqipërisë. Delegacionet e niveleve të larta qeveritare, dhe jo vetëm, po e dëshmojnë më së miri këtë proces. Në sajë të bashkëpunimit të dikurshëm, kinezet janë njohësit më të mirë të resurve të vendit tonë.

Ndaj bashkëpunimi midis Shqipërisë dhe Kinës mund të jetë i efektshëm në disa fusha të ndryshme:

- **Ekonomia:** Kina është një nga ekonomitë më të fuqishme në botë, me një rritje të shpejtë dhe kapacitete të mëdha prodhuese. Bashkëpunimi në fushën e tregtisë, investimeve dhe infrastrukturës mund të ndihmojë në zhvillimin e ekonomisë shqiptare dhe krijimin e vendeve të punës.

- **Energjia:** Shqipëria ka burime të pasura natyrore të energjisë së rinovueshme, veçanërisht në sektorin hidroenergjetik. Kina ka përvojë dhe teknologji në ndërtimin e hidrocentralëve dhe infrastrukturës së energjisë. Bashkëpunimi në fushën e energjisë mund të ndihmojë Shqipërinë të përmirësojë prodhimin e energjisë dhe të diversifikojë burimet e saj.

- **Infrastruktura:** Kina është një ndër liderët botërorë në fushën e infrastrukturës dhe

ndërtimit të rrugëve, tuneleve, porteve dhe aeroporteve. Bashkëpunimi me Kinën në këtë sektor mund të ndihmojë Shqipërinë të përmirësojë infrastrukturën e saj dhe të zgjerojë lidhjet ndërkombëtare.

- **Arsimi dhe kultura:** Bashkëpunimi në fushën e arsimit dhe kulturës mund të rrisë ndërveprimin dhe njohuritë ndërkombëtare mes dy vendeve. Shkëmbimi i studentëve, profesorëve dhe kërkuesve shkencorë mund të sjellë përparim në nivelin arsimor dhe krijimin e kontakteve të reja kulturore.

- **Turizmi:** Shqipëria ka një potencial të madh turistik. Kina ka një popullsi të madhe të turistëve të interesuar për të eksploruar vende të ndryshme. Bashkëpunimi në fushën e turizmit mund të rrisë numrin e vizitorëve dhe të krijojë mundësi për zhvillim ekonomik. Marrëveshja e heqjes së vizave në fillim të këtij viti me Kinën është një hap i madh në këtë drejtim.

Gjithë kjo tablo, parë dhe në kontekstin e një bote të trazuar që kohët e fundit sa vjen e po bëhet më e paqartë për perspektivën e saj, bëjnë që marrëdhëniet me Kinën të marrin një rëndësi të veçantë. Duke lënë pas politikat e skepticizmit ndaj Kinës dhe nismave të saj në Ballkanin Perëndimor, ndoshta do të na ndihmojë të njohim, të kuptojmë por mbi të gjitha të besojmë te njëri-tjetri. Popujt kanë vuajtur gjithnjë nga dogma, ideologji e politika që kanë ngritur veç mure, ndërsa kanë nevojë për ura bashkëpunimi, për sa më shumë mirëkuptim e mirëqenie në funksion të së cilës duhet të jetë politika e çdo vendi.

Energjia

Shqipëria ka burime të pasura natyrore të energjisë së rinovueshme, veçanërisht në sektorin hidroenergjetik. Kina ka përvojë dhe teknologji në ndërtimin e hidrocentralëve dhe infrastrukturës së energjisë. Bashkëpunimi në fushën e energjisë mund të ndihmojë Shqipërinë të përmirësojë prodhimin e energjisë dhe të diversifikojë burimet e saj.

PORTRETIZIMI I KINËS NË MEDIAN SHQIPTARE

Marjana DODA

Kina është një superfuqi botërore, një ekonomi e fuqishme dhe një vend me ndikim të madh në politikën ndërkombëtare. Por sa herë flitet për rritjen e Kinës, edhe më shumë rritet skepticizmi i rolit të saj në arenën globale. Përgjithësisht nga raportimet mediatike, qoftë në mediat globale por edhe në rajonin tonë e në Shqipëri, Kina portretizohet si konkurrent dhe rival në gjeopolitikën botërore.

Pra, Media e cila njihet si shtylla e katërt e demokracisë, duket se herë-herë e humb parimin e të qenit objektiv dhe i paanshëm. Ndaj në këtë artikull, së pari do të analizojmë rolin e qenësishëm që ka media në pasqyrimin e së vërtetës pasi kur media ofron lajme të njëanshme, ajo rrezikon integritetin e shoqërisë. Prandaj, është thelbësore që media të ndikojë në shoqëri në një mënyrë që shoqëria dhe njerëzit e saj të ecin përpara. Mediat duhet të japin gjithmonë lajmet më informuese dhe të sakta në çdo rast, sepse gjithçka varet nga ajo. Ndonjëherë një informacion i gabuar, mund të shkaktojë kaos dhe çon drejt destabilizimit një vend apo rajon. Pra, media luan një rol jetik për të balancuar çdo aspekt të shoqërisë sonë. Së dyti perceptimi negativ ndaj çdo nisme kineze, dhe politizimi i tepruar i tyre, vë në dyshim dhe marrëdhëniet normale ekonomike, tregtare ndërmjet rajonit tonë dhe Kinës. Ndryshimet në raportimin e me-

dias mbi Kinën ndikohen nga faktorë të shumtë si orientimi politik i mediave, interesat ekonomike, burimet e informacionit dhe perceptimet e publikut.

Ka një paragjykim ndaj Kinës dhe çdo angazhimi të saj qoftë politik apo ekonomik, që ose vjen si pasojë e një mungese të informacionit ose sepse thjesht Media ka rënë në kurthin e propagandës e dizinformimit.

Ndërsa shohim në mediat tona të flitet për influencën kineze dhe ndikimin e saj në vend dhe në rajon ka një ekzagjerim në pasqyrimin mediatik. Ekziston një ego e pakuptimtë për të frenuar ngritjen e Kinës. Sikundër është e pakuptimtë narrativa perëndimore për Kinën ku theksohet se politika e saj e investimeve është një shqetësim dhe një kërcënim.

Edhe pse ka konkurrencë me vendet evropiane, investimi i Kinës në këtë rajon do të përfitojë modernizimin ekonomik, konkurrencën, rritjen ekonomike

dhe lidhjen rajonale të vendeve të Ballkanit Perëndimor. Prandaj, Kina ka më shumë gjasa të jetë një “stabilizator” në rajon pasi mbështet integrimin e vendeve të Ballkanit Perëndimor në sistemin e BE-së. Për më tepër tre nga gjashtë shtetet e Ballkanit Perëndimor janë anëtare e NATO-s. Kina ende nuk mund të ushtrrojë ndikimin e saj në të njëjtën mënyrë si Perëndimi për shkak të përfshirjes së saj të kufizuar ekonomike, politike dhe kulturore. Por nga ana tjetër Perëndimi duhet të njohë nevojën për bashkëpunim të rajonit tonë me Kinën dhe të respektojë zhvillimin e këtyre marrëdhënieve në këtë botë globale.

Nathan Roger argumenton në librin e tij “Lufta e imazhit në luftë kundër terrorit” se sistemi i masmedias është zhvendosur në një sistem mediatik rizomatik (rritet horizontalisht nën tokë). Ky sistem lidhet me qarkullimet e deterritorializuara (merr kontrol-

lin) dhe armatimin e imazheve dhe kjo ka rezultuar në ndryshimin e paradigmës nga lufta tekno-luftë në luftën e imazhit. Kina është një gjigand i ri ekonomik në botën moderne, ndoshta superfuqia e botës në të ardhmen e afërt. Megjithatë, çfarëdo që shohim në mediat perëndimore, gjejmë imazhe të ndryshme të Kinës, lufta e imazhit të saj dhe Kina është objektivi më i madh i mediave perëndimore.

Në vitin 2000, kur Bush i ri fitoi zgjedhjet e para presidenciale në SHBA, gjatë fjalimit të tij presidencial tha se Kina është një kërcënim dhe armik i vërtetë i SHBA-së. Ai fjalim i dha një objektivi dhe armik të ri mediave perëndimore. Megjithatë, që nga viti 2016, fushata kundër Kinës mori një vrull të ri. Realiteti është se mediat perëndimore kontrollohen nga fuqitë perëndimore dhe, për rrjedhojë, punojnë drejt përmbushjes së interesave të tyre. Ata e paraqesin realitetin sipas ideologjisë së tyre dhe pjesa tjetër e botës e ndjek këtë.

Një inkuadrim i tillë është vërtetuar në shumë studime shkencore se si ato na bëjnë realitet; një realitet i fabrikuar dhe një e vërtetë e fabrikuar. Studiuesi kinez Ma Qian shkruan se mediat perëndimore pretendojnë se janë të paanshme dhe të orientuara nga faktet. Por kur bëhet fjalë për Kinën, shtysa për të hedhur mënjane etikën gazetareske dhe për të manipuluar të vërtetën tani është jashtëzakonisht e dukshme.

Të njëjtën gjë mund ta konfirmoj për mediat shqiptare por dhe ato rajonale që piren të pasqyrojnë atë që iu serviret dhe jo nga humlumtimet e tyre gazetareske.

Ka një mungesë të thellë në diskutimet mediatike, (përkundre-

jt ndikimit të saj ekonomik dhe politik në rritje në rendin botëror) të flitet në aspektin kulturor e historik.

Për fat të keq ka një përfaqësim jashtëzakonisht negativ dhe kritik të Kinës në median perëndimore, narrativa e së cilave ka një ndikim të drejtpërdrejtë në median tonë në Shqipëri dhe ato në rajonin e Ballkanit Perëndimor.

Për të kuptuar qasjen mediatike dhe portretizimin e Kinës në median tonë, mjafton të kujtojmë periudhën pandemike ku Kina fillimisht u akuza si vendi i origjinës së virusit Sars Covid -19, duke e cilësuar virusin si “virusi kinez”. Fraza “virusi kinez” u përdor abuzivisht duke filluar nga mediat prestigjioze perëndimore deri tek vetë Presidenti i Shteteve të Bashkuara të Amerikës Donald Trump.

Por ndërsa ne paragjykonim masat e rrepta të qeverisë së Kinës për të izoluar virusin duke bllokuar gjithçka, qeveritë e vendeve të ndryshme, duke përfshirë dhe Shqipërinë neglizhuan marrjen e masave në luftën kundër Covid-19.

Kjo ishte një pasojë e një narrative negative dhe jo të vërtetë, duke shkelur parimin kryesor të medias që është informimi dhe jo dez-

informimi.

Megjithatë Kina u tregua e gatshme të dërgonte ekipet e saj të mjekeve, por dhe gjithë ndihmën e nevojshme mjekësore kudo ku kishin nevojë, në botë, Europë e Ballkan.

Edhe kjo gatishmëri e Kinës kur ofroi ndihmë, u përball me skepticizëm dhe luftë politike.

Ndërkohë që avionët me materiale mjekësore dhe me ekipet e mjekëve më të mirë zbrisnin në Itali, Evropa vegjetonte duke mbyllur kufijtë për vetë anëtarët e familjes së saj. Italia ishte vetëm me qindra viktima që vdisnin çdo ditë.

Vetëm atëherë kur Kina dhe Rusia iu gjendën menjëherë pranë Italisë, Evropa u zgjua me ankesa duke pretenduar se Italia po krijonte aleanca të reja.

Vallë a nuk duhet të ishim të gjithë bashkë në këtë luftë?

Çfarë rëndësie kanë aleancat e reja apo të vjetra, Lindje, Perëndim, Europë apo Azi?

Në 75-vjetorin e themelimit të OKB-së, liderit botëror njëzëri pranuan se Pandemia COVID 19 ka qenë një provë, duke demonstruar se bashkëpunimi shumëpalësh është çelësi për tejkalimin e sfidave globale, thanë përmes deklaratave – duke thek-

suar nevojën për veprim kolektiv për të trajtuar kërcënimet e zakonshme dhe “multilateralizmin e vaksinave” për të luftuar koronavirusin.

Por liderët botëror e harruan “multilateralizmin” sapo përfundoi konferenca, pasi u përballëm me ndasitë dhe paragjykimet ndaj origjinës së vaksinave...vaksinë ruse, kineze, amerikane apo evropiane?

Edhe vaksinat fatkeqësisht u shpërndanë bazuar në aleancat e secilit vend dhe shëndeti e jeta e njerëzve u kthye në një lojë gjeopolitike.

Gjithashtu edhe në arenën gjeopolitike Kina paragjykohet negativisht në angazhimin e saj për paqe e stabilizim.

Përshembull, ndihma ekonomike dhe humanitare që ofroi Kina në Afganistan pas tërheqjes së trupave amerikane u trumbetua në media si një qasje e Kinës për të zëvendësuar SHBA-të në rajon. Ndërkohë në Afganistan mbetet emergjente ndihma humanitare për të siguruar paqen dhe stabilitetin në vend. Në fakt në mediat tona në vend që të flitej për dështimin prej dy dekadash të ndërhyrjes ushtarake amerikane në Afganistan, përflitej në studio televizive, se si Kina tashmë ka sinjalizuar gatishmërinë e saj për të bashkëpunuar me Talebanët.

Por cili duhet të jetë roli i medias

në shoqërinë tonë dhe çfarë qëllimesh shërben ajo?

A nuk është media katalizatori më i mirë i marrëdhënieve ndërmjet vendeve dhe njerëzve?

Pse nuk pasqyrohen realizimi i projekteve me impakt të rëndësishëm në kuadër të nismës Kinë-EQL në Ballkan, sa janë bërë këto të njohura për publikun tonë?

Janë disa projekte dhe Investime në kuadër të nismës Kinë-EQL në Ballkan, dhe Europë në infrastrukturë rrugore, energji, në telekomunikacion, në sektorin minierar, etj por nuk ka patur jehonë nga ana mediatike realizimi me sukses i këtyre projekteve gjigande, si në Poloni, Kroaci, Mal i Zi, Serbi, etj

Gjithashtu dhe me nismat e tjera të lançuara nga Kina në vend të analizimit të tyre në mënyrë objektive, prirja është se si të gjenden elemente të “influcës ” kineze. Media duhet të bëjë me shumë për të parë më qartë realitetin përtej paragjyqimeve ndaj nismave kineze që synojnë prosperitetin dhe paqen në botë.

Nisma si;

Iniciativa globale e Sigurisë e propozuar nga Presidenti kinez Xi Jinping që kontribuon në adresimin e sfidave të sigurisë ndërkombëtare.

Iniciativa e zhvillimit global, ku Kina po shpejton bashkëpunimin me vende dhe organizata ndër-

kombëtare në fusha të ndryshme si: zhvillimi i gjelbër, ndarja e të dhënave satelitore, ofrimi i produkteve digjitale që përfshijnë të dhënat globale në fushën ekologjike në ndihmë të vendeve të ndryshme për garantimin e sigurisë ushqimore, mbrojtja e mjedisit etj.

Iniciativa e Qytetërimit Global. Kjo initiative ka në thelb respektimin e diversitetit të qytetërimeve, duke mbrojtur vlerat e përbashkëta të njerëzimit, duke vlerësuar shumë trashëgiminë dhe inovacionin e qytetërimeve dhe duke përkrahur bashkërisht shkëmbimet dhe bashkëpunimin e fuqishëm ndërkombëtar njerëz-me-njerëz.

Këto dhe të tjera iniciativa manifestojnë vizionin e Kinës për një komunitet me një të ardhme të përbashkët për njerëzimin dhe pikërisht në emër të njerëzve dhe për njerëzit në mediat, gazetarët duhet të përcjellim vetëm të vërtetën.

Në këtë dekadë të dijes dhe ndërgjegjësimit, media ka një rol të madh që e vërteta të shkojë të njerëzit. Ndaj lufta mediatike e nxitur nga interesat momentale gjeopolitike duhet të marrë fund dhe ti rikthehet publikut, lexuesit, për ta merituar vërtetë titullin si “pushteti i katërt” përn-dryshe do të humbasë njëherë e përgjithmonë besueshmërinë dhe legjitimitetin e saj.

Dear readers and followers of Argumentum.al

On the third anniversary of the founding of the online media Argumentum.al, now it comes in the version of a monthly magazine which you can browse online from April 2022.

This monthly publication offers a clear combination of news on Albania, the Western Balkans and the world, as well as opinions and analyses of events taking place during the month.

Thanking each of you for your attention and trust in our media, we promise that we will continue to publish objective analysis on key developments in the country, region, Europe and the world.

Argumentum.al strives to be an authoritative source of journalism with analyses and comments on international relations, world politics and a wide range of issues of global importance by publishing exclusive materials. This is done thanks to the contribution of some of the well-known names of Albanian politics and journalism and other local and foreign collaborators. At the same time, Argumentum.al is open for comments and opinions by its readers.

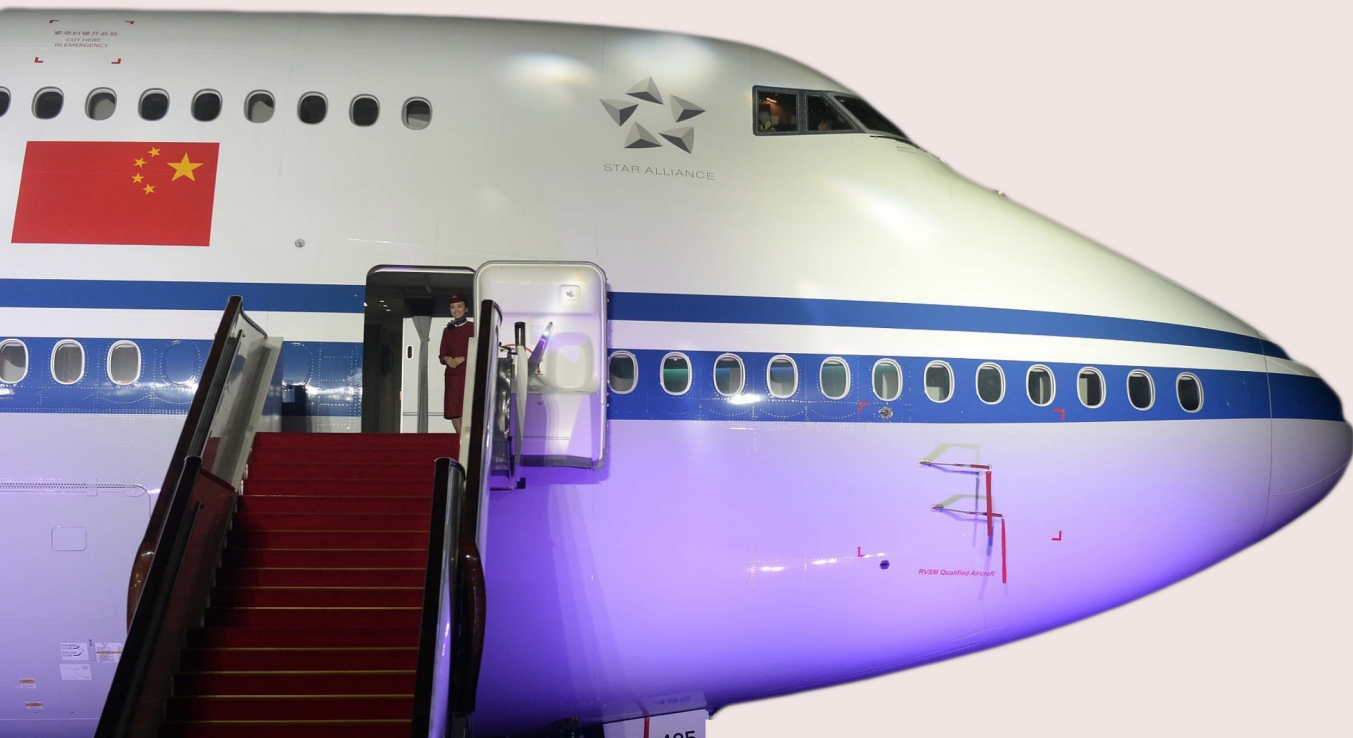
Read on domestic and international issues in the magazine Argumentum.al free of charge in Albanian and English!

“Argumentum”, an intellectual process...

BELT AND ROAD INITIATIVE

China-CEEC, and Albania's positioning in Chinese initiatives

Dr. Marsela MUSABELLIU

The need for a small country to be under the good graces of a great power has been justified by researchers mainly in terms of the so-called “Lilliputian’s Dilemma”. The theory, put forward by academic Robert Keohane as early as

1969, argues that great power can provide a small state with much more than access or the right to be consulted. In Keohane’s words, the small country can increase its core influence while expanding and deepening the ties that contribute to the political leverage of the small power by putting its own national interests first.

As far as relations with the “powerful” are concerned, Albanians are aware that some of the best and some of the worst decisions that have ever been made to seal the nation’s destiny have been made by the Great Powers. So it often seems to have become normal that in popular culture this

gratitude borderlines servility, while antagonism borderlines fanaticism. Be it for political interests or doctrinal dogmatism, deep approval or disapproval of a particular power is never in the interest of a small nation. Small states must avoid being trapped by unnecessary, premature, and self-fulfilling polarization, says Koehane.

The “powerful” in the 21st century are many, but the polarization in Albania is overwhelmingly one-sided. Almost inexplicably, the current Chinese economic and political weight on the world stage is not properly perceived or portrayed in Albania, so the actions and reactions of the Alba-

nian political institutions (past and present) seem confused when dealing with the People's Republic of China as a whole, or in relation to Chinese initiatives in particular. At a perceptible level, it is found that China's involvement in Albania and the region is taken as a threat-opportunity or competition-cooperation paradigm, and in some cases, alarmist voices find strong local bases to support their "theories". The public discourse is extremely polarized regarding China, throughout the region, not only in Albania, but Albania has some specific characteristics.

Belt and Road Initiative and Albania

Proclaimed by Chinese President Xi Jinping in 2013 as a strategy developed by the Chinese government, the "Belt and Road Initiative" relied on what was an iconic product of China, and over the centuries became part of trade history and world culture, the Silk Road. The Belt and Road Initiative (BRI) is trying to retrace the ancient trade routes of the Silk Road by connecting East and West on land and sea routes. According to the outline of the initiative by China's National De-

velopment and Reform Commission (NDRC), the BRI is based on five cooperation priorities: Policy coordination: Facilitating interconnectivity: Free or unimpeded trade: Financial integration: and people-to-people connections and exchanges. Like the initiative itself, the priorities are constantly evolving. The support of this initiative at the global level is exceptional, over 150 countries, in more than $\frac{3}{4}$ of the member countries of the United Nations, are part of it. To focus on our continent, 18 countries of the European Union are members.

Chinese authorities see infrastructure as the best means to reach the so-called "Economic Corridors". But the economic corridors require financial support, and according to the latest calculations based on the launched projects, if the BRI were a country, it would be ranked as the eighth largest economy in the world, eclipsing Italy, Brazil, Canada, and Russia. BRI plans are very ambitious projects, but for China, this is nothing new. For centuries China was unrivaled in its efficiency, competence, and ability to undertake large-scale projects. This initiative may represent another comprehensive

model for international economic and political cooperation and it is viewed as the most ambitious Chinese international policy initiative in history. But it's not all infrastructure, China has promoted the BRI as a tool for peace, stability, and prosperity. The purpose of the BRI is that of economic integration and the tremendous potential of a new era of global prosperity.

Albania officially becomes part of BRI in 2017

The First BRI Summit held in Beijing in 2017 also marked Albania's official participation in this initiative. On this occasion, the Minister of Transport and Infrastructure Sokol Dervishaj was present, who signed the Memorandum of Understanding (MoU) with He Lifeng, Minister Responsible for the National Development and Reform Commission. The seven-point memorandum focused on further strengthening cooperation in the fields of transport, infrastructure, and finance.

What has happened since that year? – Essentially, the road is paved from the Chinese side, but this road has not yet been stepped on by the Albanian side. The po-

litical implications that are often the only description of the BRI have triumphed over pragmatism in cooperation. Never in modern history has a Chinese initiative received as much political, media, and analytical opposition as the BRI. In fact, before the initiative came to Europe, opposing voices came along, with catchphrases such as *influence*, *intervention potential*, *can impact internal policies*, and the most (mis)used “*debt trap*”... Here we are a decade later, and no none of these have been validated or materialized, and most EU countries have embraced the initiative.

China-CEEC Platform, Albania has been part of it since its creation

Albania is one of the co-signatory, founding countries of the China-Central and Eastern Countries (China-CEEC) platform in 2012 in Poland. In that year, in Poland, it was the then-deputy Prime Minister Edmond Haxhinasto who signed with Chinese Premier of the time Wen Jiabao. From the beginning of this platform, the expectations in Albania were high, but also perhaps

somewhat misconstrued. In its beginnings, this platform relied heavily on the trade potential between China and Albania. In fact, China remains one of its main trade partners in Albania and within the framework of the China-CEE agreement there has been progress at the level of communication, but there is still a great untapped potential.

High-level government engagement has been central. The Albanian Prime Minister has participated in 7 out of 9 meetings [Bucharest 2013, Belgrade 2014,

Suzhou 2015, Riga 2016, Sofia 2018, Dubrovnik 2019, virtual Beijing 2021]. Only in two cases did the deputy prime minister participate [Warsaw 2012, Budapest 2017]. Thus, this created another opportunity for respective leaders to exchange ideas and coordinate policies. In continuation of facilitating the connectivity between the countries, since March 2023, Albanians can travel to China without visas, and vice versa, and this was initiated years ago, in a meeting of the China-CEEC platform.

This type of cooperation is creating the foundations for intensifying relations in the future based on mutual recognition. Intensified contacts make us more inclined to understand and accept each other’s realities. The importance of bilateral dialogue lies beyond the political element, and China-CEEC seems to have ensured this. The intergovernmental culture/trade/investment dialogue and especially the signing of agreements open a window of communication and create a kind of common history for mutual exchange in the present and future. There is no reason why it should not be supported.

China’s efforts at the diplomatic level have been numerous and vested with “state capital” by giving assurances as to what can be done on the ground with human and economic capital. It should be emphasized that the PRC’s Embassy in Albania has been extremely proactive in encouraging and promoting any kind of cooperation and communication between countries within the BRI, China-CEEC, and beyond.

But not only that, on October 29, 2021, Chinese State Council-

The intergovernmental culture/trade/investment dialogue and especially the signing of agreements open a window of communication and create a kind of common history for mutual exchange in the present and future. There is no reason why it should not be supported.

or and Foreign Minister Wang Yi arrived in Albania for an official state visit. There were three high-level meetings on the minister's agenda, and one of the key words he used in this meeting with the Albanian authorities was "double engine". China will widely support the driving effects of the BRI and the China-CEEC platform to serve the countries of the region to achieve what they want most. And Minister Wang emphasized that we must work together to translate the potential for cooperation into tangible results. This "double engine" is the most efficient way to achieve the desired results. From a small country perspective and a developing country perspective, what these initiatives offer should be enticing for economists and policymakers.

Citing the former Albanian ambassador to China, Mr. Hajdar Muneka, the participation of relatively poor countries, such as Albania, in Chinese initiatives is a golden opportunity for their development, but this also requires serious commitment. As the initiator of these initiatives, China offers a lot, but all parties

The participation of relatively poor countries, such as Albania, in Chinese initiatives is a golden opportunity for their development, but this also requires serious commitment. As the initiator of these initiatives, China offers a lot, but all parties should be invested seriously and with full capacity for the development of their country.

should be invested seriously and with full capacity for the development of their country.

As an excellent connoisseur of China, the rhythms of Chinese diplomacy and projects, Muneka suggests insightfully and lucidly for his country's policymakers: "The Chinese train is moving at a tremendous speed. The winner is the country that manages to build a station for this train in its country."

The mechanical analogies of the

engine and trains to the rhythms of the Chinese road are not accidental. Anyone who knows China knows that there is neither any waste of time, nither loss of willingness, much less a slow-down in action. Chinese projects and initiatives are an unstoppable machine toward modernization that should be attractive to developing countries.

Finally, the perception, approach, and reasoning towards any large country in a small country must be done on valid analytical bases and without biases, because it does not allow a country to make the proper decisions in relation to others. There is a trend for several years, not only in Albania but in the entire Western Balkans, where the dichotomy in the public discourse of presence vs. influence is clear.

When talking about Euro-Atlantic countries, the word used is "presence", when talking about China, the most used word is "influence". This is neither correct, nor productive, nor necessary. If there is an opportune time when pragmatism should triumph over dogmatism, that time is today.

Global Dynamics, Chinese Perspective

Dr. Marsela MUSABELLIU

For decades, the democratization of global politics has become an important topic on the international agenda. It seems clear that what is needed more than ever is enabling the participation of all and intensifying cooperation at multiple levels of global governance.

We live at an opportune moment in history to examine the dynamics of global change. With China's rapid growth, with the chaotic conditions around the world - those of security, peace, and human development - it is of great importance that China's role is first understood and secondly appreciated.

To understand it, it is better to rely on Chinese sources, rather than the interpretations of others, which are mostly biased and political. To appreciate it properly, it is enough to look at China's approach to the international arena with a few words/sentences such as community with the shared destiny of mankind, cooperation with mutual benefits, true multilateralism, not dividing the world into blocs, rejecting "the mentality of the Cold War" etc.

How to explain the Chinese path to the global audience? - First, it is important to see it by epochs.

Professor Feng Zhongping, the Director-General of the Institute of European Studies at CASS, and the President of the China-CEE Institute, subdivides China's path into three stages.

The first phase encompasses the

The first phase encompasses the first thirty years as the ones of independence, which lasted from the founding of the PRC in 1949 until 1979. At this time, China's focus was self-determination, autonomy, internal focus, and more in this realm of independence.

first thirty years as the ones of independence, which lasted from the founding of the PRC in 1949 until 1979. At this time, China's focus was self-determination, autonomy, internal focus, and more in this realm of independence.

The second stage, starting from 1979 to 2009, is the one of integration. In these decades, China was connecting to the rest of the world and the world was discovering China.

The third stage comes at the turning point, in 2009 to date, what Prof. Feng calls the stage of

China bringing more contribution in shaping the world order. As the world expected China to do more, since that year to date, China is contributing more to international, global, and public goods, with several initiatives according to the needs of the times and creating so a global network of partnerships.

Indeed, after 2009, there have been a series of statements and initiatives, and China is speaking to the world somewhat differently than before. Its economic achievements, increased welfare, and poverty eradication are now being presented to the world with a perspective for the future. China thinks globally, it doesn't think narrowly, and it doesn't even think regionally.

Officials in Beijing are trying to address global problems with the idea of the "common destiny" of mankind. Rather than being seen as a rival, it should be seen as offering a beacon of hope with its experience its path to modernization, and recent global initiatives for security in development and civilization.

China represents a stability force in this uncertain world, and this

is attractive to those countries that want peace and development. Most nations are satisfied with this Chinese activism and the more vocal expression of Chinese interest because it offers them alternatives for development and modernization.

Why is it attractive? – because China talks about the issues that really matter to the people, development, modernization, mutually beneficial cooperation...these are priorities for the vast majority of people and nations. China is unwaveringly promoting and supporting true multilateralism. Over the past decade, China has set up several active platforms of multilateralism, which have fostered intensified interaction between institutions, citizens, and governments.

Currently, China has the experience, the intention, the means, and the guarantees for the future. Experience – Starting with the Belt and Road Initiative (BRI), Global Development Initiative (GDI), Global Civilization Initiative (GCI), and more, the PRC is instrumental, proactive, and aligned with what the majority wants in shaping the future of true multilateralism. However, they must be seen in the long term, because they are a way of thinking about the world by identifying as priorities, a sustainable way to develop further.

Means/Ways - Proactive approach, China initiated and is encouraging, promoting, and expanding those initiatives, which have the potential to become a powerful engine of economic growth and improvement, serving countries that are part of its to achieve further development. Intentions – the Chinese diplo-

The first high-level conference of the Forum on Global Action for Shared Development opened in Beijing, July 10, 2023. /Xinhua

matic agenda is intensifying every day on a global scale, in formal and informal settings, and the discourse we hear is extremely encouraging. We hear phrases like *“Developing countries ‘carried’ China to the UN; China has acted in the same spirit by talking about the developing world.”* Or, *“In the face of the global development financing gap, China calls on the international community to sincerely cooperate and work together to solve the problems of developing countries, especially poor countries.”* Said on global platforms, these declarations resonate deeply and these phrases impact many countries that need to be heard on the international stage.

Guarantees - The continuity of Chinese leadership is a guarantee that along the way, China has been and will be consistent in its interactions with the rest of the world.

How is China presenting itself to the world during the last decade? - China’s commitment to work with the rest of the world towards a “community of shared future for mankind” reaffirms its long-term foreign policy of peace

and prosperity, and this Chinese vision is not a geopolitical scheme to carve out spheres of influence but represents the pursuit of the aspirations of many peoples in the world for cooperation and not dependence.

Creating a community of shared future for humanity stems from traditional Chinese culture and its centuries-old philosophy of harmony and unity. President Xi described this vision of China in five directions *“political, security, economic, cultural and ecological”* and he calls for the creation of a *“community...that is open, inclusive, for a clean and beautiful world that enjoys lasting peace, universal security and shared prosperity”*. What China advocates in the geopolitical dimension is a sovereign, equality-oriented world, where disputes are resolved through dialogue and peace is built on partnerships rather than enforced through military alliances or political force.

But what does this Chinese approach mean in practice on the international stage? - The expression “broad consultation, joint contribution, and joint benefits” is often heard by Chinese policymakers. China is addressing

other countries saying that “We together, discuss the rule of the game - together jointly should build it up according to our needs and visions, and jointly share results.

No country can tackle the many challenges facing humanity alone; no country can afford to retreat into isolation. But while in China statements are made to the world about respect for culture, history, heritage, and everything else, the same is required of the rest of the world vis-à-vis China, and labeling, categorization, and superficial description have no place, especially when analyzing its political system.

How does continuity coexist with change in the Chinese system? - China’s political system, especially in the West, is seen as the antithesis of the present times and is often taken as a reference point to justify the lack of desire for cooperation. But in fact, Socialism with Chinese Characteristics has produced incredible welfare and effective governance, and ultimately in China, they know very well that substance is more important than form. A country of more than 1.4 billion people cannot be governed well without proper, sound, and sustainable institutions. Political institutions as bearers and enforcers of the will of the people represent the ambition and reality of a nation. And the ultimate goal of successful leadership is to harmoniously combine national, social, and individual aspirations.

The relationship between the state and society in China is different from that in the West. In China, the state enjoys a lot of legitimacy, a lot of authority, and a lot of approval from the citizens, because

it carries a special meaning as the representative, embodiment, and protector of the nation.

In this Chinese modernization, people’s aspirations are channeled through government commitments to progress. It is a line of thought and action in which people matter and the main concern is what is the best idea of progress and how to achieve it. The system as such is a plan of what best suits the reality of a nation and what best meets the needs of citizens, through commitment to the advancement of social justice and general human welfare.

In China, the government fulfills the expectations of the people through a rigorous selection of officials, if we only look at the level, background, and CV of the people who govern China, then it will be understood that their capacity matches the expectations and projections of the country. People’s participation and social and material improvement have been remarkable experiences that China has demonstrated to the world. Numbers never lie, more than 800 million people being lifted out of poverty within a few decades is a remarkable achievement by any standard and consideration.

Setting long-term goals, medi-

um-term and short-term objectives that are constantly monitored and modified, and putting into practice the concept of hierarchy, meritocracy, and well-structured vision - this is the blueprint of a success story. In addition to adapting to changing situations, China also maintains continuity in grand strategies and the application of socialism with Chinese characteristics. The CPC has led the comprehensive transformation of the country for more than seven decades, leaving a deep imprint on China’s modernity and beyond.

China’s economic miracle did not happen by accident. It developed directly from the policies initiated, implemented, and monitored by the government at the central, regional, and local levels. One of the most powerful policy tools that China has and will continue to have is adapting to change and reform.

How Chinese policymaking has dealt with change and transformation should be analyzed in the context of how China sees itself, not how the world sees China.

To deliver prosperity to people is to give them dignity, to give dignity to the people is to give glory to the nation, and this is to be admired.

A MAJOR GEOPOLITICAL REFERENCE POINT FOR CHINA!

Dr. Jorgji KOTE

Yes, it is enough to read the following facts and be convinced that this major geopolitical point, which helps a lot to understand Chinese geopolitical standings and attitudes, and the implementation of appropriate Western strategies to successfully face today's major Chinese challenges, is the former

prominent German Chancellor Helmut Schmidt (1918 – 2015). First of all, we clarify that Schmidt is considered the "chancellor of hearts" in Germany, in the conducted polls he is ranked after Adenauer. He is among the few multidisciplinary German and world politicians in the field of Europeanism, finance, defense, and security, the creator of the Euro together with his lifelong friend, former French President Giscard d'Estaing; founder of the G-7, the originator and initiator of the "double decision" towards Russia in the 80s, that is, negotiations with the former Soviet Union accompanied by the deployment of the American "Pershing" missiles. Unforgivable master of election campaigns, a rare orator nick-

named "Schmidt the Lip" and pragmatist or "the maker". A politician with unquestionable integrity, for whom there was no allusion or insinuation of any affair or scandal.

As a single exception, the Military Academy in Hamburg that he founded was named after him in his lifetime. It is among the rare cases in the world when, 32 years after leaving active politics until the day he closed his eyes, he became even more famous thanks to his publishing activity with 30 "best sellers" with hundreds of writings and lectures in the world on hot current events in international relations.

Based on these values of his polyhedral personality, as a statesman of a large country like Germany, Schmidt was an advisor and point

of reference for the highest German politicians, left and right and outside Germany, "the wisest man in the world" as his close political friend Dr. Henry Kissinger. We emphasize that in his activity until he passed away in December 2015, China occupied a special place. DW's Sinologist expert, Frank Sieren, says that "no one else, except Kissinger, has dealt with China as early, as long and with as much interest as Chancellor Helmut Schmidt", a full 40 years at its highest levels. He was the first German Chancellor to officially visit Beijing in 1975, where he met Mao Zedong (see photo below) and other senior leaders. He continued these visits and meetings even after leaving active politics.

In 1990, he again became the first senior Western politician to go to China as a mediator and met Deng Xiaoping (see photo below), in an effort to strengthen the reform wing. His ideas and thoughts on China were also appreciated by American President George Bush.

Later, in 2003, he met at the Hannover Fair with Premier Wen Jia-

bao. For the last time, despite the advanced age of 94, he visited Beijing in 2012, where he met former Premier Zhu Rongji and future President Xi Jinping. The latter, during his first official visit as President in March 2014 in Berlin, requested and held a meeting with Schmidt. (see picture above)

Schmidt has emphasized in several interviews and public events that his interest and visits to China are not related to any touristic, historical passion or any sinophobia of his. The main reason is that by knowing China well, Germany and Europe can design and implement effective strategies and action programs. These facts show that analyses and long-term positions in relations with China necessarily require turning to the work and extraordinary help of Helmut Schmidt. Therefore, below we dwell on some of his main lessons and conclusions about China. First, Schmidt laments the gap between the West's better understanding of China's senior leadership and the latter's deficient understanding of China. Western deficits in recognizing Chinese issues, peculiarities, differences, and developments explain weaknesses in policies and attitudes toward China.

Second, Schmidt highlights the

many values of the 5,000-year-old Chinese civilization, which, unlike other famous civilizations that have disappeared over time, has remained alive and vital. On this occasion, he recalls that in the 15th century, China was at the peak of this civilization, from shipbuilding, printing presses to military technologies. This development went later to Europe and Latin America.

Thirdly, of great importance is the fact that Chinese civilization has generally had a peaceful character, without tormenting others. China has never had imperialist and conquering aims and/or phenomena. He cites the example of the famous Chinese Admiral in the 15th century, Zheng He, who never used his navy to attack others. On the contrary, other Western colonial countries, including Germany and Japan, are known to have made colonial invasions in China. Schmidt penetrates deeply into its developments until the coming to power of the communists with Mao Zedong and Chinese developments until 1990. He appreciates Chairman Mao as "a very impulsive, charismatic man, who impresses one's mind and with talent". However, he criticizes the great political movement of the 50s and the Cultural Revolution. Meanwhile, he appreciates the eco-

conomic reforms of Deng Xiaoping, whom he considers the greatest communist leader of all time. Fourthly, Schmidt highlights China's current trends in an effort to combine traditional components and aspects with the modern development of a super-large country, without the nationalism and confrontation that have consequences for such a giant country. He expresses his amazement at the great progress made especially during the decade 2010 - 2020, giving as an example the doubling of income per capita! Likewise, Schmidt evokes advances in the field of industrialization of a special kind, achievements in the field of technology, modernization of agriculture, technology, etc.

In this context, he highlights President Xi Jinping and his strategic goals to realize the Chinese dream, the desire for peace, the reform of the Party, Chinese socialism, the fight against corruption, the protection of the environment, etc. Fifth, an interesting conclusion is that the Chinese have indeed "captured the world", but without military violence. With this Schmidt implies that it would be good if the American friends had learned and acted likewise! Schmidt further suggests that the West is better off giving up arrogance and lecturing China's top leadership. "It would be best for them to replace arrogance with fair competition" Sixth, according to him, "Europe must realize its goals in the world in cooperation with China". Here we are reminded of the debate that arose after the return of President Macron from his visit to

Beijing on April 7th, 2023 when he declared that Europe should have its own policy towards China, independent of the USA, which created numerous debates and discussions.

This thesis, regardless of the contradictions, has its own logic, because it is known that Europe, Germany, France, etc. have created an extraordinary economic and commercial dependence on China, much greater than on Russia, due to their own fault.

Therefore, in attitudes towards China, the principle "measure seven times and wait once" will be followed. Therefore, Germany has recently been making comprehensive efforts in Brazil, in order to compete economically with projects of China, as well as the EU, which has unveiled its program with 600 billion Euros in Africa, Asia, and Latin America, as a counterweight to the Chinese Belt and Road Initiative (BRI).

Seventh, another important component is the one related to Western demands and pressure on human rights, issues of Tibet, Xinjiang, etc. For this, Schmidt said that "I have no right to ask others to implement these rights, which are not universal".

In fact, despite the reservations and objections normal in a democracy, the practice has shown

that Schmidt as a pragmatist politician is right. The fact is that the Western international pressure on China in the last 34 years has not been absent and has been expressed in all the visits of the highest levels to Beijing and the Euro-Atlantic metropolises and with numerous sanctions. But the result is almost nothing because China in its own right says that it has its own standards in this area as well as its alternative consultative democracy. And that Western

liberal democracy is not a dogma, even it is shrinking even in the most advanced Western countries in favor of extremism, populism, and your negative "isms". To be honest, in the era of globalization, when you seek to extract as many economic and commercial benefits from China and

other large countries as Brazil, India, etc., and on the other hand condition this with ethical diplomacy, that is, with their respect for human rights, this may be right in principle, but in practice it does not work.

In conclusion, it has been about 8 years since the late Chancellor Schmidt closed his eyes. But, regardless of the nuances of the case, the geopolitical logic, arguments, and strategic suggestions of the former emblematic German Chancellor on China and its geopolitics, of course, with the adaptations of the case, remain fair and valid.

Currently, the elaboration of his political ideas and thoughts with the dynamics of the case is followed with historical objectivity by the prestigious "Helmut Schmidt" Foundation.

Chinese "faults" and Western "sins"!

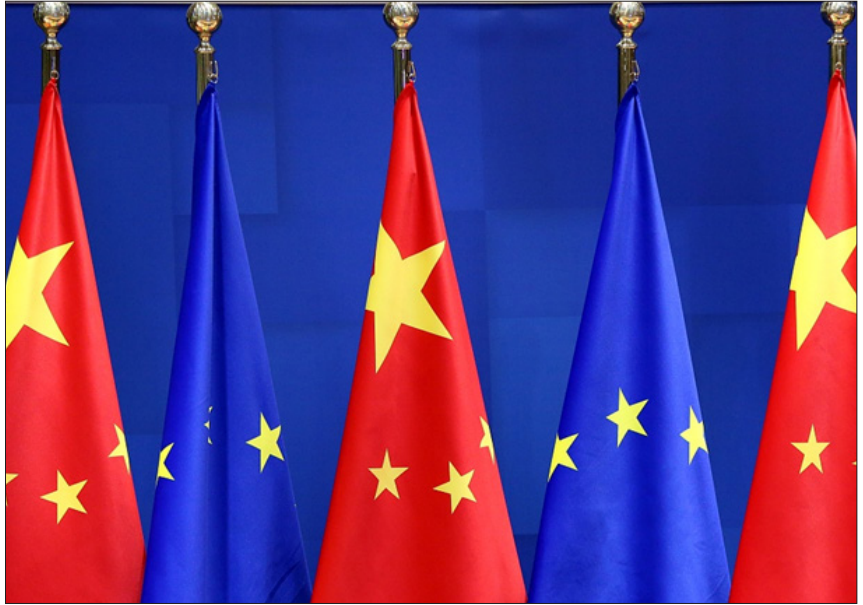
Dr. Jorgji KOTE

Recently, there have been increased efforts and diplomatic demarche to reduce the political, economic, and military tones and tensions between the US/the West in general vis-a-vis China, after mutual accusations, incidents in the Taiwan Strait, the South China Sea, with ships and warplanes, etc.

In fact, given the seriousness of the situation, it is necessary and urgent to think deeply and act more quickly and diplomatically. Besides, this requires objective realpolitik judgment, without prejudices, and from equal positions. We emphasize this, because regardless of the facts and arguments that the West gives to explain its geostrategic concerns against China, it has room for reflection on its own "sins", as it does on the problems, shortages, and obstacles it has and creates, without "pointing the finger" only at the Chinese "faults".

Let's begin our analysis by asserting that despite the legitimate geopolitical concerns that China's emergence and its potential claims as a world superpower bring, many problems and troubles in the world are not its authorship. This can be said about the conflicts in the Middle East, Latin America, and the Western Balkans in general, and especially the Serbia-Kosovo Dialogue and the latest tensions between them. In fact, there is no Chinese trace anywhere in what seems like a dead end there.

It is often mentioned that China does not recognize Kosovo. Yes, well, why should we go all the

way to China, where the international sensitivity for Taiwan and the "One China" policy is known anyway, and it is hardly mentioned at all that we have evil from within the EU? Not one, but 5 member countries do not even deserve to recognize Kosovo!

In this context, the US, Germany, and other EU countries are doing well to make the right turn, gently and gradually renouncing in persistently demanding China more. This was also seen in the meetings of Secretary of State Blinken in Beijing on June 18-19.

Then, let's be honest, the rule of law has become critical and a difficult challenge for the US/EU itself. Its seductive and inspiring power, due to the escalation of illiberal democracy, populism, extremism, nationalism, and many other "isms" has faded significantly in the last 20 years.

Consequently, in its first national security strategy, adopted on June 14, 2023, in its relations with China and other non-Western countries, official Berlin will mainly refer to

the UN Charter.

In addition to the above, the moment when China is being pressured in this area is no longer favorable for the West as it was in the early 90s; its credibility has been greatly eroded in recent years. The democratic troubles have increased for the USA itself with a painful catalog of frightening events. Suffice it to mention the election of President Trump in 2017, the 37 current charges against him and yet the possibility of winning in the 2024 presidential elections, the armed attack on Capitol Hill on January 6, 2021, the tensions with racism, the escalation of gun violence where 40,000 people are killed every year, mostly children and students, etc.

The situation within the EU is no better. In addition to the above-mentioned "isms", the extreme right has come to power in Italy, Sweden, and Finland; meanwhile, it continues to gain ground in France, Germany, Spain, and elsewhere. As for EU membership, which was trumpeted with great

fanfare from Thessaloniki 20 years ago, it has been "running the tires in the mud" for a while now.

The West has also suffered failures in terms of regional and continental security. We recall his chaotic withdrawal from Afghanistan, Libya, Iraq, and Syria. Well, China has not had any involvement in this direction at all, because the West there had in its hand the bases and the aftermath.

In recent years, Western countries, especially the USA, have not set a good example even in the field of multilateral diplomacy. The high point was reached during the Trump Presidency when the US withdrew from 10 important international organizations and treaties. The opposite was done by China, which of course had no way of leaving these spaces empty, joining them in favor of multilateralism.

Meanwhile, why not say that in recent years the USA and the West in general, instead of expanding diplomacy with China, have dealt more with unnecessary accusations and provocations and with demonstrations of force against it? Thus, there was no need for former Speaker of the US Congress Nancy Pelosi to go to Taiwan last year and incite political and military tensions to a peak. There were and are other ways to act in these areas of extreme political and diplomatic sensitivity.

Or as in the case of the Chinese Minister of Defense, Li Shangf, who was placed on the US sanctions list in 2018; and yet, a few weeks ago he was asked to meet by his American counterpart, which he politely declined. In this regard, Dennis Wilder, a sinologist at Georgetown University in Washington, asks if his American counterpart Austin was on the Chinese sanctions list, could he go to meet the Chinese counterpart? Of course not!

Even for military spending, you can criticize China, but the West itself is doing the same, even to a greater extent. Thus, official data shows that the largest military spender in 2022 was the US with 877 billion dollars, equal to 39 percent of global spending, greater than its eight allied countries combined! While China occupies only 13 percent of them!

Undoubtedly, the biggest concerns of the West with China in the last 20 years have to do with many major reasons with the economic, trade, and investment policies and relations between them. This is primarily due to the economic and commercial super-dependence of European countries on China. Although they knew the problems and consequences for which today they unfairly criticize China, they continued economic and commercial cooperation according to the "business as usual" principle. This is in the name of the convenience and cheap fees of buying goods from China, absorbing their products and investments from the giant Chinese market, etc. It took the war in Ukraine for the West to remember and undertake the already known reforms, including the new "economic security" strategy launched by the US, and now in June, Germany and the EU. But, at least they understood that they cannot separate or detach their economies from China; so today they are tal-

king about "de-risking" or minimizing risks from China; ok, only they have their own fault, and their "sins" are not necessarily Chinese "faults".

The second major concern here is the global Belt and Road Initiative (BRI) that China launched 10 years ago, with its well-known goals and achievements. However, it too has encountered unfounded accusations and extreme politicization in many Western countries. The freshest case is given by the journalist, former German correspondent in Beijing, Philipp Mattheis with his book published on May 23, 2023 "The Dirty Silk Road (Die Dreckige Seidenstrasse). Among other things, in this book is underlined that "on the highways that China builds, apart from goods, the ideology, dominance and economic dependence of those countries on China are also transported" Well, then, whatever is done, these much-needed highways and airports should not be built for fear that, as the author says, they will destroy democracies, which in most of those countries do not even exist?

Then, would the situation there really be better without these highways and the Silk Road, or only with the values and principles of liberal democracy?

This is why, instead of reprimanding China for this major initia-

tive, labeling it as a "Masterplan for world domination", the West would do well to change its behavior and attitude towards China and towards a large number of countries in Africa, Asia, and Latin America, which, needless to say, have been disappointed by it. This has recently been affirmed by the former US Minister of Finance Larry Summers, who was bluntly told in an African country "We like your values more, but we also want roads and airports". However, unfortunately, as it is said in a very successful status in today's diplomatic discourses, "China builds us airports, while the USA gives us lectures".

This communication need was expressed a few months ago to President Macron and his counterpart of the Democratic Republic of the Congo, Felix Tshenedeki, telling him in front of the cameras that France and the EU must change their behavior towards Africa, see it differently "to talk to us not like before, as if you are always right and we are wrong".

There is a lot of talk about "Chinese debt diplomacy" because countries that cannot pay their debts are forced to sell their national assets. However, critics ignore the numerous and great success stories of this initiative, which include EU member states, Greece, Germany, Italy, and Hungary. This is why, regardless of the risks and problems of paying off these debts, according to a well-known sinologist in Berlin, Francesca Ghiretti, "African countries have a greater appetite" for Chinese goods, loans, and investments".

Therefore, it is better that instead of the extreme politicization of everything "Made in China", the Western countries mention and help concretely to fight corruption, this "social gangrene" that is

also mentioned in the reports of the US Department of State and in Progress Reports of the European Commission and other evils that are encountered in EU member/candidate countries.

Only that caution in these aspects has nothing to do with fear and allergy to the imaginary risks of Chinese investments, which remind us of the years ago, when foreign aid, loans, and investments were declared high treason!

Therefore, it is a positive fact that recently, the USA, the EU, France, Germany, and Italy have launched a broad diplomatic offensive in China and in the countries closely related to it in Africa and Latin America. More specifically, efforts are being made to conclude the MERCOSUR Free Trade Agreement, which has been dragging on for 20 years, while China and Russia have entered it in time. The newest promising phenomenon was the development on June 19-20 in Berlin of bilateral government consultations at the prime ministerial level. With the motto "To cooperate consistently." This takes on particular importance since China is Germany's largest economic partner, with a volume of 300 billion Euros. Next, after Berlin, Chinese Premier Li Qiang went to

the highest-level government talks in Paris, which took place in the same spirit and positive predisposition.

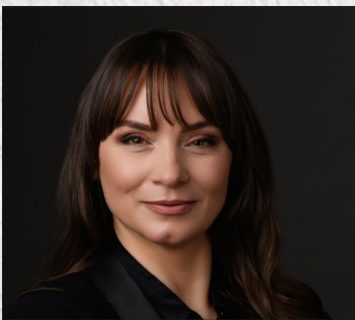
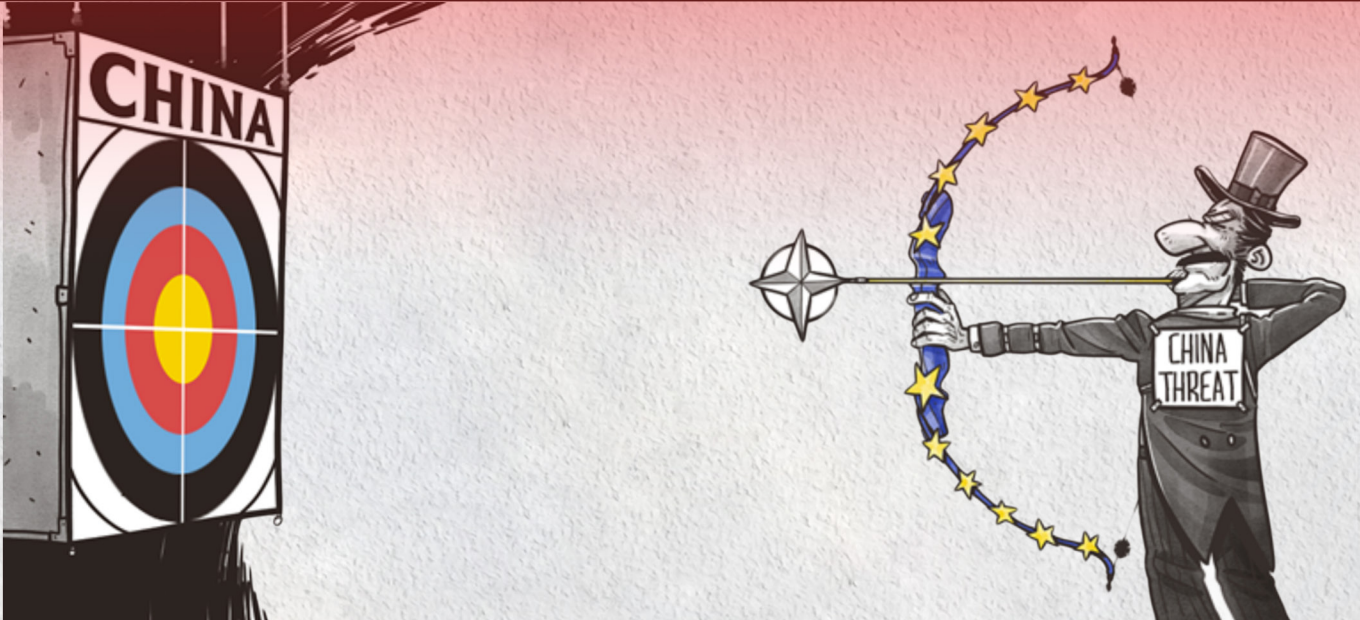
Likewise, the EU, instead of ideologizing and demonizing the Chinese BRI and is responding with its giant project of 600 billion Euros. However, there has been no criticism from China, because according to it this is normal, economic competition.

Finally, the problems and disagreements between them are not solved with counter-statements and provocative "top-to-top" statements about "who are you and who am I". What's more, according to Moritz Rudolf, professor at Yale University, the West is "doomed" to cooperate with China in at least 4 vital areas - civil defense, climate change, grain security, and pressure on Russia not to use nuclear weapons. When China, despite its delays, shortcomings, hesitations, and any attitude without political credibility, has taken concrete steps for possible peace in Ukraine, as it is doing in the Middle East and elsewhere. Creative and transformative fantasy is required today, as Hilary Clinton used to say. However, this necessarily requires an increase, not a decrease, of contacts in all areas, starting with security. Because, out of 40 meetings of defense experts held between the two countries in 2013, in 2022 there were only 4 of them!

This is why the visit and meetings of the American diplomat Blinken in Beijing on June 18-19 and his friendly reception by the Chinese President Xi Jinping with messages to reduce tensions have been appreciated because they promise a more acceptable spirit and pave the way for further efforts to expand US-China relations, a great service for peace, stability, and planetary security.

China in the Western Balkans: myths and realities

Marjana DODA

China's pragmatic approach to our region is often translated as Beijing's influence, which aims to advance its geo-strategic interests in the Balkans.

But China is not a new actor in the region. Beijing and the former Yugoslav countries have had close diplomatic, economic, and cultural ties for decades. Also, Albania and China have

a longstanding diplomatic relationship.

For Albanians during the communist era, friendship with China was of special importance, both in political and ideological terms, as well as in economic development and military empowerment.

In this article, we will analyze precisely the economic and cultural engagement of China with the countries of the Western Balkans with each of these countries, which currently - three decades after the system change - are in deep political and economic transition.

The Balkans feel trapped, being at a crossroads between the East and the West, starting from its geostrategic position, the Balkan wars, and conflicts, so undoubtedly the peoples of the Balkans need greater economic support.

However, every time it is tried to create alliances and partnerships with China, it is seen as a deviation of these countries from the Euro-Atlantic course, mythologizing any Chinese investment in these countries.

"If Europe does not provide a perspective for the future [for the six non-EU countries of the Western Balkans], China, Russia, or another influential actor will", this phrase is commonly used as the only card to accelerate the EU accession process for the six countries of the Western Balkans.

In this analysis, we will see how China's approach to the six non-EU countries of the Western Balkans does not hinder the interests of the EU in the Balkans, on the contrary, it becomes an important lever for the faster economic movement of these countries towards European integration.

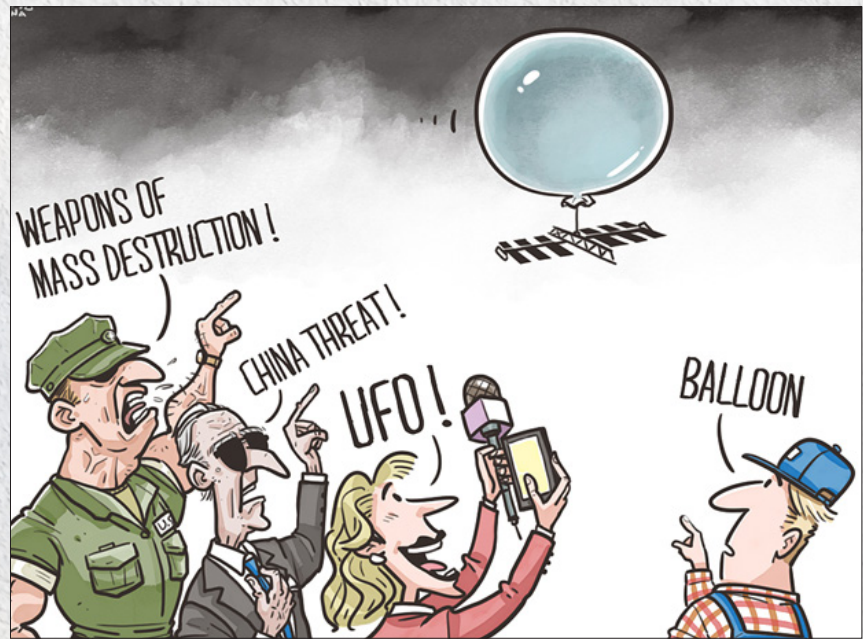
They talk about the advantages, gains, and priorities of the region's integration into the EU, but they have never talked about the obligations they have before and after the accession of the Western Balkans to the European family. However, in any case, the Balkans is at the heart of the EU and does not belong to any other continent, but in a globalized world, it is an advantage that a country as an economic super-power has its eyes on us.

The discourse of the EU

It was June 2003, when in the “Thessalonica Declaration” at the EU-Western Balkans summit it was unequivocally stated that “the future of the Balkans is within the European Union”. Since then, only Slovenia and Croatia have joined the EU, respectively in 2004 and 2013. Today, among the six Western Balkans membership countries, Montenegro and Serbia have already started EU membership negotiations, in 2012 and 2013 respectively. Albania and North Macedonia received the green light to open membership negotiations in 2020, but negotiations have not yet begun; while Bosnia and Herzegovina and Kosovo remain potential candidates.

Well, today is 20 years since the Thessaloniki Summit of the European Union where the EU Perspective for the region was promised; and Freedom of Movement for the Western Balkans, we are still at a crossroads.

The internal challenges of the EU (in particular, the financial crisis of 2008-2009) the migration/refugee crisis, and Brexit have completely sidelined the enlargement policy within the EU. Also, the

geopolitical developments in the global arena starting from the Arab Spring and the Syrian conflict in the south until the Russia-Ukraine conflict have delayed the enlargement process and also partially reduced the interest from the Balkans.

But on the other hand, the Western Balkans, as never before, is experiencing a mass departure/migration of the citizens due to the economic situation and not only.

“They are getting old, they are dying, they are leaving”. This is the title of a recent article in the well-known magazine *The Economist*, which deals with the phenomenon of shrinking the population of the Balkan countries.

“The numerous problems of the region push young, talented people to leave. Throughout the Balkans, populations are shrinking and aging, and if the situation doesn't change even more will leave,” the article notes.

In the graph presented by *The Economist*, it is predicted that Albania's population will be reduced by 26% by 2050, compared to 1989. This is the biggest con-

traction in the Balkans, except Bosnia (-37%) - (Monitor note). Montenegro, with 3%, and Kosovo, with 11%.

And the narrative goes that “China is a threat”...?

The risk of “Chinese influence” in the region dominates as an argument in political rhetoric, not only in domestic politics but also in the discourse of European diplomacy.

In analyses, research papers, etc., China is seen as an obstacle for the Balkans in the EU, and that risks undermining the values of the EU. But no one talks about the excellent political-economic relations that China has with the countries of the European Union, whether with the official insti-

tutions of the EU or its member countries.

This, according to old Albanian proverbs, translated into “do what I say and not what I do”, is becoming an obstacle to the economic development of the Western Balkan countries.

Surprisingly, it is the same countries that are skeptical about a relationship between China and the Balkans... which has been in the Balkans for decades.

China, for the sake of truth, is a supporter of the integration of the Western Balkans into the EU. So far, China’s investment in infrastructure and energy projects in Western Balkan countries has helped spur regional economic growth, promote regional connectivity, and ultimately improve the local business environment, thereby helping these countries eventually join the EU.

Unlike other powers, what makes China’s policy and cooperation with other countries, as well as with Albania, positive is that Beijing’s policy does not interfere in internal affairs.

The myth of the “debt trap”

The presence of Chinese investments in the Balkans through its “Belt and Road Initiative”, the new Silk Road connecting East and West - more than an oppor-

tunity for development, is interpreted as a danger for the region. Trade relations between China and the Western Balkans have grown over the past decade, although the EU still remains the region’s main trading partner, accounting for over 70% of total trade volume. China has become the region’s second or third most important trading partner. Trade reached \$6.3 billion in 2020, according to the United Nations’ Comtrade database.

China provides funding, both grants and loans, mainly for equipment and infrastructure development. While every activity of China in Greece, Serbia, Macedonia, Albania, Montenegro, Bosnia, and Herzegovina, or Hungary is viewed with suspicion, and its investments are called “debt diplomacy”, no one analyzes the other multilateral lenders in our region such as World Bank, European Investment Bank, and EBRD, IMF as well as the Regional Cooperation Council (RCC) in Sarajevo.

Of course, it is assumed that being European financial actors, we cannot have any doubts about their good intentions, but on the other hand, like any loan, grant,

or financial agreement from the EU, apart from their rules, we can say that they are not always perfect.

Of course, there is also corruption with EU funds, delays in investments, etc. However, I do not see Chinese or European investments as substitutes for each other in the Balkans, but as complementary in the economic development of our region.

It should be emphasized that the investment of Chinese enterprises in the Balkan region not only solves the problem of the survival of industrial enterprises but also promotes local employment and local economic development. A good example is China Hegang’s acquisition of the almost-bankrupt Serbian steel mill Smederevo. After the Chinese company took over, it not only activated the old factory but also solved the employment issues of nearly 5,000 people. The Stanari power plant built by Shanghai Dongfang Electric in Bosnia and Herzegovina also produces clean energy that meets EU environmental standards, and provides local demand for electricity as well as employment. The B project of the Kostolac power plant in Serbia,

built by China Machinery, not only brought new technology and improved the original backward production capacity of the enterprise, but also guaranteed the livelihood of residents, promoted the development of the country's energy industry and ensured Serbia's electricity supply.

And this is a reality that they try to hide under the propaganda of the "debt trap" myth.

However, today we must focus on two main points from the attention of a country with an economic superpower such as China; Economic development, benefiting from the arrival of Chinese investors, lenders, and tourists in the Balkan peninsula.

And

Geopolitical development, being the focus of institutional and global actors for this region, due to the geographical position
Can we benefit from China?

It is known that China has built solid diplomatic relations with Albania and has cooperation in several fields. China is an important investor in Albania and has helped develop major infrastructure projects in the country.

In economic terms, China remains an important partner of Albania. Delegations of high government levels, and not only those, are best witnessing this process. Thanks to past cooperation, Chinese professionals are the best connoisseurs of our country's resources.

Therefore, cooperation between Albania and China can be effective in several different areas:

- Economy: China is one of the most powerful economies in the world, with rapid growth and large production capacities. Cooperation in the field of trade, in-

vestment, and infrastructure can help in the development of the Albanian economy and the subsequent creation of jobs.

-Energy: Albania has rich natural energy resources again, especially in the hydropower sector. China has experience and technology in building hydropower and energy infrastructure. Energy cooperation can help Albania improve energy production and diversify its resources.

-Infrastructure: China is one of the world leaders in the field of infrastructure and construction of roads, tunnels, ports, and airports. Cooperation with China in this sector can help Albania improve its infrastructure and expand international connections.

- Education and culture: Cooperation in the field of education and culture can increase international interaction and knowledge between the two countries. The exchange of students, professors, and scientific researchers can bring progress at the educational level and the creation of

new cultural contacts.

- Tourism: Albania has great tourist potential. China has a large population of tourists interested in exploring different places. Cooperation in the field of tourism can increase the number of visitors and create opportunities for economic development. The visa waiver agreement earlier this year with China is a big step in this direction.

All these pictures, seen in the context of a troubled world that has recently become more unclear about its perspective, make relations with China of special importance. Leaving behind the policies of skepticism towards China and its initiatives in the Western Balkans, maybe it will help us to know, understand, and above all trust each other. People have always suffered from dogmas, ideologies, and policies that have only built walls, while we need bridges of cooperation, for as much understanding and prosperity as possible, and those should be the policy priority of every country.

CHINA'S PORTRAYAL IN THE ALBANIAN MEDIA

Marjana DODA

China is a world superpower, a powerful economy, and a country with great influence in international politics. But whenever there is talk of China's rise, the skepticism about its role in the global arena grows even more. From media reports, whether in the global media but also in our region and Albania, China is portrayed as a competitor and rival in world geopolitics. So, the Media, which is known as the fourth pillar of democracy, sometimes seems to lose the principle of being objective and impartial.

Therefore, in this article, we will first analyze the inherent role that the media has in reflecting the truth because when the media offers one-sided news, it endangers the integrity of society. Therefore, the media must influence society in a way that society and its people progress forward.

The media should always give the most informative and accurate news at all times because everything depends on it. Sometimes wrong information can cause chaos and lead to the destabilization of a country or region. So media plays a vital role to balance every aspect of our society.

Secondly, the negative perception towards every Chinese initiative, and their excessive politicization, places ambiguity on the normal economic and trade relations between our region and China.

Changes in media reporting on China are influenced by many factors such as the media's political

orientation, economic interests, information sources, and public perceptions.

There is a type of prejudice towards China and any of its political or economic engagements, which either comes as a result of a lack of information or simply because the media has fallen into the trap of propaganda and disinformation.

While we see our media talking about the Chinese influence and its impact on the country and the region, there is an exaggeration in the media coverage. There is a senseless ego to hold back China's rise. Likewise, the Western narrative about China, which emphasizes that its investment policy is a concern and a threat, is meaningless.

Although there is competition with European countries, China's investment in this region will benefit the economic modernization, competitiveness, economic growth, and regional connectivity of the countries of the Western Balkans. Therefore, China is more likely to be a

«stabilizer» in the region as it supports the integration of the Western Balkan countries into the EU system. Moreover, three of the six Western Balkan states are members of NATO.

China still cannot exert its influence like the West because of its limited economic, political, and cultural involvement in the region. But on the other hand, the West must recognize the need for cooperation in our region with China and respect the development of these relations in this globalized world.

Nathan Roger argues in his book «Image War in the War on Terror» that the mass media has shifted to a rhizomatic (horizontally growing underground) media system. This system is associated with deterritorialized circulations (take control) and the weaponization of images and this has resulted in a paradigm shift from techno-war to image war. China is a new economic giant in the modern world, perhaps the next superpower of the world in the

near future. However, anything we see in the Western media, are different images of China, it is this “image war”, and China is the biggest target of the Western media.

In 2000, when young Bush won the first US presidential election, after winning his presidential speech, he said that China is a real threat and enemy of the US. That speech gave the Western media a new target and enemy. Since 2016, however, the campaign against China has gained new momentum. The reality is that Western media are controlled by Western powers and, therefore, work towards fulfilling their interests. In the modern world, 90% of the world's media is owned by six conglomerates, and they decide what to put in the mainstream and how to present reality. They present reality according to their ideology and the rest of the world follows suit. Such framing has been proven in many academic studies on how they “make reality”; a fabricated reality and a “fabricated truth”. Chinese scholar Ma Qian writes that Western media claim to be impartial and fact-oriented. But when it comes to China, the drive to throw aside journalistic ethics and manipulate the truth are now starkly obvious.

It can be confirmed the same for the Albanian and regional media which tend to reflect what is served to them and not from their journalistic research.

There is a deep lack of media to narrate in cultural and historical terms discourses (as opposed to China's growing economic and political influence in the world order).

Unfortunately, there is an extremely negative and critical representation of China in the

Western media, whose narrative has a direct impact on our media in Albania and those in the Western Balkans region.

To understand the media approach and the portrayal of China in our media, it is enough to remember the pandemic period when China was initially accused of being the country of origin of the Sars Covid-19 virus, calling the virus the «Chinese virus». The phrase «Chinese virus» was misused starting from the prestigious Western media to the President of the United States of America Donald Trump himself.

But while we anticipated the strict measures of the Chinese government to isolate the virus by blocking everything, the governments of various countries, including Albania, neglected to take measures in the fight against Covid-19.

This was a consequence of a negative and untrue narrative, violating the main principle of the media which is information and not disinformation.

However, China was ready to send its teams of doctors, but also all the necessary medical help wherever

they needed it, in the World, Europe, and the Balkans.

Even this readiness of China, when help was offered, was met with skepticism and political struggle.

While airplanes with medical supplies and teams of the best doctors landed in Italy, Europe vegetated by closing its borders to its own family members. Italy was alone with hundreds of victims dying every day.

It was only when China and Russia found themselves right next to Italy that Europe woke up with complaints claiming that Italy was forming new alliances.

Shouldn't we all have been together in this fight?

What is the importance of new or

old alliances, East, West, Europe, or Asia?

On the 75th anniversary of the founding of the UN, world leaders unanimously acknowledged that the COVID-19 pandemic has been a test, demonstrating that multilateral cooperation is key to overcoming global challenges, they said in statements - stressing the need for collective action to address common threats and «vaccine multilateralism» to fight the coronavirus.

But the world leaders forgot about «multilateralism» as soon as the conference ended, as they faced the divisions and prejudices against the origin of the vaccines... the Russian, Chinese, American, or European vaccine?

Even vaccines were unfortunately distributed based on each country's alliances and people's health and lives turned into a geopolitical game.

Also in the geopolitical arena, China is negatively judged in its commitment to peace and stabilization.

For example, the economic and humanitarian aid that China provided to Afghanistan after the withdrawal of US troops was trumpeted in the media as an approach by China to replace the US in the region.

Meanwhile, humanitarian aid is still urgent in Afghanistan to ensure peace and stability in the country. In fact, in our media, instead of talking about the two-decade failure of the American military intervention in Afghanistan, there was talk in the TV studio about how China has already signaled its willingness to cooperate with the Taliban.

But what should be the role of the media in our society and what purposes does it serve?

Isn't the media the best catalyst for

relations between countries and people?

Why are the implementation of projects with a significant impact not reflected in the framework of the China-CEEC platform in the Balkans, how well have these become known to our public?

There are several projects and investments within the China-CEEC platform in the Balkans, and Europe in infrastructure, energy, telecommunications, the mining sector, etc. but there has been no media coverage of the successful implementation of these giant projects, as in Poland, Croatia, Montenegro, Serbia, etc. Also, with other initiatives launched by China, the tendency is to find elements of Chinese «influence» instead of analyzing them objectively. The media needs to do more to see the reality more clearly beyond the prejudice towards Chinese initiatives aimed at prosperity and peace.

Initiatives like;

Global Security Initiative proposed by Chinese President Xi Jinping contributes to addressing international security challenges.

The Global Development initiative, where China is speeding up cooperation with countries and international organizations

in various fields such as green development, sharing satellite data, and providing digital products that include global data in the ecological field to help various countries to guaranteeing food safety, environmental protection, etc.

Global Civilization Initiative. This initiative is essentially respecting the diversity of civilizations, protecting the common values of humanity, highly valuing the heritage and innovation of civilizations, and jointly supporting strong international people-to-people exchanges and cooperation.

These and other initiatives manifest China's vision for a community with a shared future, and precisely in the name of the people and for the people in the media, journalists must convey only the truth.

In this decade of knowledge and awareness, the media has a great role so that the truth reaches the people. Therefore, the media war fueled by current geopolitical interests must end and it should return to the public, the reader, so as to truly deserve the title of «fourth power», otherwise it would lose its credibility and legitimacy once and for all.

Adresa: Njësia bashkiake nr. 5, Rruga “Abdyl Frasheri”, Ndërtesa 8, Tiranë, Shqipëri

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

**Email: redaksia.argumentum@gmail.com,
info@argumentum.al**

Marketing & PR

Email: marketing@argumentum.al

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

NUIS/NIPT: L91415033Q

...

Twiter : [Argumentum_al](#)

Facebook: [argumentum.al](#)

Instagram: [argumentumnews](#)

© Argumentum. All rights reserved